

DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 27
Liepos-July 3, 1981

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

LIETUVOS TRISPALVĖ ANGLIJOS PARLAMENTO RŪMŲ SALĖJE

D. Britanijos parlamento atstovai pasmerkė Sovietų žiaurumus Baltijos respublikose ir pareiškė lietuvių, latvių ir estų tautom solidarumą.

Anglijos parlamento rūmų didžiojoje posėdžių salėje birželio 15 d., 6:30 val. vak., atstovo Teddy Taylor kvietimu susirinko per 300 anglų ir Rytų europiečių prisiminti Sov. Sąjungos įvykdyto Baltijos valstybių užgrobtos ir Estijos, Latvijos bei Lietuvos piliečių genocido.

Prie prezidiumo stalo stovėjo gedulo kaspinais perjuostos Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautinės vėliavos. Prezidiumo vietas užėmė susirinkimo pirmininkas, Britanijos parlamento atstovas Teddy Taylor ir kalbėtojai: dr. I. Spilners, Pasaulio Baltų konferencijos pirmininkas, parlamento atstovai Sir Bernard Braine ir L. G. Thorne, Lordų rūmų atstovas lordas Chelwood, žinomas rusų disidentas Vladimiras Bukovskis, Keston kolegijos bendradarbė Marite Sapiets ir European Liaison grupės pirm. R. Marcetic.

Rytų europiečių organizacijos ELG pirmininkas R. Marcetic (jugoslavas) pirmiausia paaikšino šios dienos reikšmę ir organizacijos, kuri ruošė šį minėjimą, tikslus. Jis pasakė, kad šioje organizacijoje atstovaujama šiems kraštams: Albanijai, Bulgarijai, Baltarusijai, Čekoslovakijai, Estijai, G r u z i j a i, Vengrijai, Latvijai, Lietuvai, Rumunijai, Rusijai, Ukrainai ir Jugoslavijai. Šio susirinkimo tikslas yra pareikšti Baltijos tautom (Lietuvai, Latvijai ir Estijai) solidarumą ir moralinę paramą. Tos tautos kenčia Sovietų okupacijos žiaurumus nuo to laiko, kai buvo užgrobtos ir prievarta įjungtos į Sov. Sąjungą 1940. Prieš 40 metų, t.y. 1941 birželio mėn., Sov. Sąjunga ištrėmė iš tų kraštų tūkstančius gyventojų moterų, vyrų, vaikų, senų ir jaunų žmonių.

R. Marcetic padėjo parlamento atstovui T. Taylor už šio susirinkimo globą ir sutikimą jam pirmininkauti.

Teddy Taylor, būdamas Skotijos atstovu, gerai pažįsta Rytų Europos tautų problemas ir todėl mieliai stoja ginti pavergtas tautas. Jis pažymėjo, kad labai yra svarbu neužmiršti tų nusikaltimų, kuriuos padarė 1939-40 Sov. Sąjunga susitarusi su nacių Vokietija, ir taip pat prisiminti to susitarimo aukas, ištremtuosius į nežinią tūkstančius nekaltų žmonių, iš kurių tik nežymi dalis grįžo į tėvynę. Jis paprašė dr. I. Spilnerį, latvių iš JAV, papasakoti apie įvykius Baltijos kraštuose prieš 40 metų.

Nors mum, lietuviams, tie įvykiai yra gerai žinomi, nes juos patys pergyveno ar apie juos skaitėme savo spaudoje bei knygose — daugeliui anglų ir kitautaučių, kurie buvo susirinkę salėje, tas pasakojimas atidarė akis. Pabaigoj dr. Spilners pasakė apie dabartinį rezistencinį sąjūdį Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje ir paminėjo disidentus, kurie pastaruoju metu buvo nuteisti sunkiomis bausmėmis.

Sir Bernard Braine pažįsta lyginimo dydis, ir darbo sąlygos, nes kaip jį gali būti darbdavių išnaudojami. Kiti teigia, kad tai gali tik padrasinti daugiau meksikiečių čia atvykti.

Bet daugiausia ginčų sukelia siūlymas įvesti tapatybės dokumentus, kurių amerikiečiai taip nemėgsta ir mano, kad jų įvedimas gali kraštą priartinti prie totalitarinio režimo.

Kitiems atrodo, kad tikriausias nelegaliai imigracijai panaikinti būdas yra sukurti tokias sąlygas Meksikoj, kad meksikiečiams nebūtų reikalo ieškoti darbų Amerikoje.

Bet, nepaisant, kas tuo reikalu bus kada nors daroma, kiekvienas amerikietis neturėtų užmiršti, kad Amerika be imigrantų nebūs ta pati Amerika.

K.J.

Baltijos kraštus iš prieškarinių laikų. Jis pasakė, kad tų kraštų užmiršimas būtų paskatinimas tarptautiniam nusikaltėliams. Todėl Lietuvai, Latvijai ir Estijai reikia atsiminti ir priminti jų likimą kitiems. Tos valstybės buvo Ribbentropo-Molotovo pakto aukos. Prieš 40 metų Baltijos tautos pergyveno žiaurias Sovietų deportacijas. Po to sekė nacių persekiojimai tuose kraštuose. O prieš karą Lietuva, Latvija ir Estija buvo pavyzdingos demokratinės valstybės su puikiai tvarkomu krašto ūkiu. Tautos su skirtingomis tradicijomis ir savita kultūra.

Sir Bernard pabrėžė, kad D. Britanija, kaip ir JAV, niekad nepripažino ir niekad nepripažins tų kraštų įjungimą į Sov. Sąjungą. "Tie, kurie priešinosi nepakenčiamam režimui anojų pusėje geležinės uždangos, kartu kovoja už mūsų laisvę", — pasakė britų parlamento atstovas. Melas gal užvaldė pasaulį, kaip sakė 1972 Solženycynas, bet ne per mane.

Labai svarbūs įvykiai vyksta pasaulyje šiuo metu. Įvykiai Lenkijoje — tai vilties aušra. Darbininkų laisvos profesinės sąjungos reikalauja laisvės. Jie siekia laisvės, kad galėtų pasisakyti dėl pagrindinių žmogaus reikalavimų. To reikalauja ne tik darbininkai, bet net kai kurie Lenkijos komunistų partijos vadai. Tas fonomenas yra viltis visom pavergtom tautom, nes nieko panašaus nėra buvę nuo pat Rusijos revoliucijos laikų. Tas suteikia vilčių, kad permaina ateis be karo ir be kraujo praliejimo.

V. Bukovskis prisipažino, kad jis neprisimena Baltijos gyventojų deportacijų, nes jis gimė porą metų po tų šturpių įvykių. Bet 1960 metais jam teko susitikti darbo stovykloje su Baltijos kraštų laisvės kovotojais, kurie yra žinomi kaip disidentai ir šiandien. V. Bukovskis apgailestavo, kad jo tautiečiai tokiu žiauriu būdu pasireiškė Rytų Europos kraštuose ir padarė gedą visai rusų tautai, kuri taip pat neša komunistinės diktatūros našat. "Mūsų pabaiga tuos nusikaltimus kuo plačiau garsinti," — pasakė V. Bukovskis.

L. G. Thorne yra jaunesnės kartos parlamentaras, neseniai dėvėjęs kario uniformą. Jis kalbėjo apie Sov. Sąjungos grėsmę laisvajam pasauliui ir apie reikalą pasirošti ginti savo krašto laisvę. Šiame reikale tam tikrą vaidmenį turėtų suvaidinti ir Rytų europiečiai, gyvenę šiuo metu D. Britanijoje.

Marite Sapiets kalbėjo apie deportacijų metu nukentėjusius dvasiškiaus ir religinių bei labdaros organizacijų narius. Jai šiuo metu tenka dirbti organizacijoje, kuri tyrinėja religijos padėties komunistiniuose kraštuose. Ji pasakė, kad, neatsižvelgiant, ką komunistai kalba apie religijos laisvę, tikinčiųjų persekiojimas Sov. Sąjungoje yra pasiekęs neįtikėtiną laipsnį. Kaip pavyzdį ji nurodė įvykių Lietuvoje, kur jauna lietuvaitė Jadvyga Stanelytė neseniai buvo nuteista trim metams darbo stovyklos už religinės eisenos organizavimą. Ar gali kas nors patikėti, kad tokie dalykai vyksta pasaulyje XX amžiuje?

Lordas Chelwood, neseniai parašęs knygą "Kremlin's dilemma", yra tarptautinės politi-

V. SKUODIS PRADĖJO BADO STREIKĄ

Prof. Vytautas Skuodis, kalinamas Mordavijoje, birželio 15 pradėjo bado streiką.

V. Skuodis yra JAV pilietis, gimęs Chicagoje 1929 kovo 21, krikščytas Aušros Vartų bažnyčioje.

Jo paskutinis žinomas adresas: Tagushevskij rajon, Barashevo ind., 431-200, UČZ Zch. 385/3-5, Mordovskaja ASSR.

Savaitės įvykiai

Prancūzijos parlamento atniriniai rinkimai socialistų partijai užtikrino parlamento daugumą. Jie su savo koalicijos dalyviais, kairiųjų radikalų sąjūdžiu, išrinko 285 atstovus, dešimtosios partijos — 156 (turėjo 274 atstovus) ir komunistų partija — 44 (turėjo 86). Parlamentas turi 491 atstovą.

Prancūzijos prezidentas Francois Mitterand ministerių pirmininku paskyrė tas pareigas anksčiau ėjusį Pierre Mauroy, kuris sudarė vyriausybę, įsileisdamas į ją ir 4 komunistų partijos narius. Esą komunistų partija sutikusi remti Prancūzijos politiką Afganistano, Lenkijos ir raketų išdėstymo Europoj reikalais. Tai bus pirmoji Vakarų Europos vyriausybė su komunistais. Jiems atiteko transporto, sveikatos, profesinio mokymo ir administracijos reformos ministerijos.

Ekumeninis centras religiniam, tarpkultūriniam ir žmogaus teisių reikalui The Rothko Chapel, veikia Houston, Texas, minėdamas savo 10 m. veiklos sukaktį, paskyrė 12 asmenų premijas po 10,000 dol. kiekvienam. Premijas gavusiųjų tarpe yra ir du Sov. S-gos kalijimuose laikomi politiniai kaliniai — Baly Gajauskas ir Tatjana Velikanova. Premijas bus laikomos patikėtinųjų žinioj tol, kol jas gavusieji galės nurodyti, kaip jas panaudoti.

JAV ir Kinija bendrai dalijasi elektroninės žvalgybos stoties, veikiančios Kinijoje Xinjiang Ulghur autonominėje srity, teikiama žiniom apie Sov. S-gos raketų bandymus. Ši stotis yra vakarų Kinijos srity ir pavaduota Irane prarastą stotį. JAV parūpino stoties įrengimus, o Kinija — ją aptarnaujantį personalą.

J. T. saugumo taryba vieninai priėmė rezoliuciją, pasmerkiančią Izraelį už Irako branduolinio reaktoriaus subombardavimą ir reikalaujančią, kad Izraelio branduoliniai reaktoriai būtų leisti tikrinti tarptautinei atominiai agentūrai. Be to, reikiama viltis, kad Izraelis tarsis su Iraku dėl nuostolių atlyginimo. Izraelio vyriausybė ir Amerikos žydų organizacijos yra labai nepatenkintos dėl JAV balsavimo už rezoliuciją.

Irano parlamentas pripažino, kad krašto prezidentas Abolhasan Bani-Sadr yra nekompetentingas eiti tolias pareigas, ir Irano valdovas Khomeini atleido jį iš prezidento pareigų. Prezidentas jau prieš kurį laiką yra pasislėpęs ir galbūt pabėgęs į Egiptą, bet valstybės prokuroras jo ieško ir įsakė jį sulaikyti.

Irano miestuose per vykusius susirėmimus tarp kraštų valdančių islamu fundamentalistų ir buv. prezidento Bani-Sadr šalininkų žuvo 32 žmonės. Mirties bausmė buvo įvykdyta 23 žmonėms ir keli šimtai žmonių buvo areštuoti.

Irako prezidentas Saddam Hussein kreipėsi į visas taiką mylinčias valstybes padėti arabam pasigaminti branduolinių ginklų, kad Art. Rytuose būtų išlaikyta pusiausvyra su Izraeliu.

Filipinų, Tailando, Singapuro, Indonezijos ir Malaysia užs. reikalų ministeriai sutarė dėl bendros laikysenos svarstant Kambodijos okupaciją.

Popiežius Jonas Paulius II dėl nuolat pakilusios temperatūros vėl grįžo į tą pačią ligoninę tyrimam.

SKUODŽIO, IEŠMANTO IR PEČELIŪNO TEISMAS

Iš Lietuvos K. B. Kronikos Nr. 46

(Tęsa iš praeito numerio)

Užklaustas apie pažintį su kitais teisiamaisiais pasakė, kad, dirbdamas Knygų rūmuose, buvo girdėjęs Iešmanto pavardę, o doc. Skuodį pažinojęs iš matymo, be to, jie studijavę vienu laiku. Kad čia visi trys sujungti vienoje byloje — jis labai nustebė. Nelegalios spaudos platinimo tikslu jie nebuvo susitikę ir tokios pažinties nepalaikė. Paklaustas, iš kur pas jį atsirado 6 egz. ir 24 viršeliai "Alma Mater", atsakė, kad apie juos nieko nežinojęs.

Liudininkų apklausa

Dobrovolskis Bronius, Vaclovo, Švietimo ministerijos skyr. vedėjas. Jis paliudijo: kartą Iešmantas, neišleisdamas iš rankų, rodė ar tai "Perspektyvose", ar "Rūpintojelyje" tekstą apie Taškento konferencijos nutarimą, įvesti rusų k. mokymų mokyklose nuo 1 kl. ir darželiuose. Į Iešmanto klausimus B. Dobrovolskis atsakinėjo netvirtai, blaškymasis.

Dalija Martišiūtė. G. Iešmantas davęs jai skaityti poezijos rinkinį, o iš prozos "Rubikoną". Visą perskaityti neužteko sugebėjimo — tai buvo sudėtingas filosofinis kūrinys. Dar mačiusi tris "Perspektyvų" numerius, tačiau kas leidžia — nežinanti.

Iešmantas jos klausęs, ar ji negalėtų ką nors atspausdinti. Prokuroras stengėsi išsiaiškinti, kas jai buvo įsimintina "Rubikone" ir kaip supratusi, kad tai antitarybinė literatūra?

D. Martišiūtė supratusi, kad

ten yra mintys, kurių negalima viešai reikšti.

Marcinkevičienė. Ji pažįstanti Iešmantą, kuris jos prašęs atspausdinti kažkokį rankraštį. Pamačiusi įtartiną tekstą, spausdinti atsisakė.

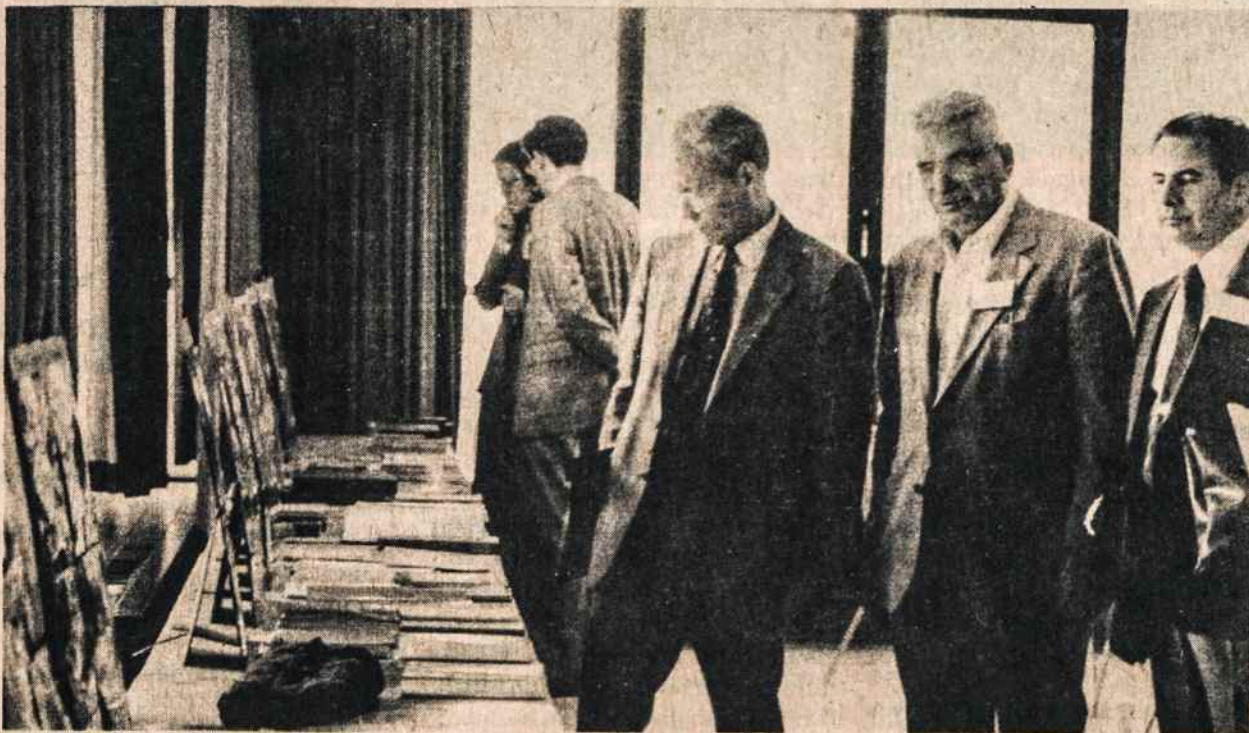
Iešmantas Rimantas, Gintauto (Iešmanto sūnus). Teisėjo parodytus laiškus pripažino savais. Straipsnį "Ką primena kareivio laiška?" yra skaitęs. Paralelių tarp jo laišku ir straipsnio yra.

Žvirgzdys, Petras, Petro, Slavikų bažnyčios zakristijonas. Pažįstąs P. Pečeliūną nuo 1968 ar 1969 m. Kartu dirbo ir kaimynystėje gyveno. Tarp jų vykdavo pokalbiai politinėmis ir socialinėmis temomis. Visose kalbose Pečeliūnas antitarybiškai nusi- teikęs į kontraargumentus reagavo sava pastovia nuomone. G. Iešmanto jis nematęs ir apie jų santykius nieko nežinąs. Atsakinėdamas į teisiųjų klausimus, Žvirgzdys visai susipainiojo.

Stoskeliūnienė Milda, Vaclovo. Ji pažįstanti Saulių Pečeliūną, probėgomis mačiusi pas vyrą. Kartą nugirdusi pokalbį apie religijos laisvę. Sauliaus žodžiais, nesą religijos laisvės, o ji tvirtinusi, kad taip nėra.

Rabačiauskaitė Aurelija, Napoleono. Ji pažįstanti Iešmantą ir Pečeliūną. Kovo 17 ar 19 d. radusi stalčiuje "Perspektyvas", parsinešusi namo, bet neturėjusi kada perskaityti. Kiek pavarčiusi suprato, kad tai kritiškos mintys, tačiau antitarybinių išpuolių nepastebėjusi.

Stoskeliūnas Juozas, Jono (iš Punsko, LLR). Pažįstąs Pečeliūną. Apie nelegalius leidinius

LB ir Jaunimo Sąjungų suruoštoj politinėj konferencijoj New Yorke abi dienas veikė Br. Kviklio suorganizuota okupuotos Lietuvos pogrindžio spaudos paroda. Parodą apžiūri iš k.: JAV valstybės departamento Rytų Europos skyriaus direktorius Peter Bridges, parodos organizatorius Bronius Kviklys ir PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas. Nuotr. V. Maželio

VARGAI DĖL NELEGALIOS IMIGRACIJOS

Nors Laisvės statula per eilę generacijų kvietė laisvės išsiilgusius glaudis po jos sparnu, tačiau šiuo metu net ir ji negali toliau likti tokia gailestinga. 1979 JAV įsileido 526,000, o 1980 — net 800,000 imigrantų. Anksčiau čia atvykdavo daugiausia europiečiai, o dabar — Pietų Amerikos, Azijos ir Karibų jūros sričių gyventojai, kurie daugelio miestų veidą apvertė aukštyn kojom: jie pasidarė egzotinių kalbų, veidų, aprangos ir papročių mišiniu.

1978 kongresas sudarė 16 narių komisiją imigracijos klausimam tirti. Komisija siūlo įsileisti

daugiau, kaip iki šiol, legalių imigrantų ir suteikti amnestiją tiems, kurie jau čia kad ir nelegaliai gyvena, bet kartu reikalauja pritaikyti sankcijas tiems darbdaviams, kurie žinodami samdo nelegaliai atvykusius, ir įvesti patikimus tapatybės dokumentus.

Bet gyventojų dauguma reikalauja imigrantų skaičių sumažinti, nors jie ir užmiršta, kad JAV yra imigrantų kraštas. Pagal dabartinius įstatymus čia gali per metus atvykti tik 270,000 užsieniečių ir ne daugiau kaip 20,000 iš to paties krašto, ir dar 50,000 politinių pabėgėlių.

Sunkiausiai sprendžiamas yra nelegalių imigrantų, ypač iš Meksikos, klausimas. Bet jie sudaro žymią darbo jėgos dalį, ir jų išjungimas gali kai kurias pramonės ar žemės ūkio šakas visai paralyžuoti. Daugiausia dėl užsieniečių kenčia švietimo sistema, nes ji turi išlaikyti dvi kalbes mokyklas. Daugumas meksikiečių nesiekia pasidaryti nuolatiniais JAV gyventojais ir atvyksta čia tik sezoniniams darbams. Tokiem siūloma įvesti "svečio darbininko" visas, suteikiančias teisę laikinai dirbti, bet čia gyveną ispanai reikalauja, kad jiems būtų nustatyti ir at-

IŠ PAVERTGOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Gegužės 9 ir pavergtoje Lietuvoje buvo švenčiama vadinaimosios sovietinės pergalės diena. Ir lietuviškoje sovietinėje spaudoje buvo išspausdinta L. Brežnevo kalba, pasakyta Kijeve, atidengiant pergalės paminklą. Kalbėtojas Sov. Sąjungą vaizdavo taikos avinėliu, visai neminėjo savo sukeltų karų, pavergtų tautų, tik kaltino imperia-listus. Apgailestavo, kad II pasauliniame kare žuvo 20 milijonų sovietinių piliečių, bet jų žuvimas išgelbėjęs žmoniją nuo fašistinės vergijos (lyg komunistinė vergija yra geresnė?). Net neužsiminė, kad Amerikos karinė ir ekonominė pagalba išgelbėjo sovietinę imperiją nuo visiško sugriuvimo. Pergalės laurus tik raudonajai armijai priskyre. Sovietiniai vadai melą nuolat kartoję, nuslepia nuo augančios kartos tikrąją istoriją.

— Kauno dramos teatras 10 dienų gastroliavo Vilniuje, tuo tarpu Vilniaus akademinių dramo teatras vaidino kauniečiams. Jo repertuare buvo čekų autorių muzikinė komedija, sukurta pagal išgarsėjusį J. Hašeko romaną "Šauniojo kareivio Šveiko nuotykių". Be to, vaidino ir M. Karimo "Mėnulio užtemimas naktį", H. Ibseno dramą "Jūnas Gabrielis Borkmanas" ir Ž. Šechadės "Emigrantas iš Bris-

vano". Vaikams suvaidino K. Kubilinsko "Vėjo botagėlių".

— Panevėžio dramos teatre nauja premjera — sovietinio autoriaus A. Arbuzovo "Netikėtas svečias". Režisavo vilnietis J. Pakulis. Muziką pritaikė F. Bajoras, scenografiją sukūrė N. Gultiajava.

— Publicistinių knygų konkurse premija paskirta jau mirusiam senesniosios kartos komunistui veikėjui Jonui Karosui už dviejų tomų atsiminimų knygą "Audringi pavasariai".

— Marijampolės (Kapsuko) viešojoji biblioteka paminėjo 60-ties metų sukaktį. Tai vis nepriklausomos Lietuvos kultūrinis palikimas. Dabartinė valdžia bent pasigiria, kad biblioteka sukakties išvakarėse įsikūrė naujai pastatytose patalpose.

— Rytų Vokietijos dokumentinių filmų studija atvyko į Vilnių nufilmuoti svarbiausių sąjunginio kino festivalio momentų. Filmas pavadintas "Susitikimo vieta — kinas". Filmuotojų uždavinys užfiksuoti įvairių kino kūrėjų ir su tuo susijusių pareigūnų susitikimus.

— Lietuvos istorijos ir meno muziejuje Vilniuje atidaryta armėnų liaudies meno paroda. Rodiniai atvežti iš Armenijos liaudies meno muziejaus. Kauno paveikslų galerijoje atidaryta dail. Ramutės Jasudytės gobelenų ir keramikės Giedrės Jasudytės dekoratyvinių indų ir skulptūrų bei juodosios keramikos paroda.

— Gimtajame Krašte išspausdinti angliškai poeziją rašančio, San Diego universitete literatūrą dėstančio Algio Žolyno trys eilėraščiai, į lietuvių kalbą išversti Živilės Bilaišytės. Įvedamajį žodį parašė V. Kazakevičius.

— Gimtajame Krašte rašoma, kad tik "tarybinėse" sąlygose lietuvių literatūrai atsidaręs platus kelias į pasaulį. Lietuvių knygos esančios išverstos į 36 sovietinių tautų ir į 28 užsienio kalbas. Tam išėjimui į pasaulį daug pasitarnaujanti rusų kalba, kaip tarptautinė komunikacijos priemonė. Bet kad ta kalba yra nutautinimo priemonė, apie tai tokių rašinių autoriai tyli. Tyli taip pat apie tą žałą, kurią daro literatūrai primestinė ideologija ir partijos negailestin-ga cenzūra.

— Iš naujų knygų minėtinos: Juozo Glinskio dramų knyga, kurioje išspausdintas Kingas ir Sikuta Sokratui (143 psl., 3000 egz.), Ramano Klimo apsakymų knyga "Gintė ir jos žmogus" (267 psl., 20,000 egz.), Algimanto Mikutos eilėraščių rinktinė "Žalios vėsnios" (238 p., 14,000 egz.), Henriko Cigriejaus naujų eilėraščių rinkinys "Dangus, rytas ir vakaras" (102 p., 12,000 egz.), Anieliaus Markevičiaus apysaka ir humoreskos "Krokodilas" (247 psl., 8000 egz.).

— Gegužės viduryje Vilniuje suorganizuotas XIV-asis sąjunginis kino festivalis buvo užbaigtas iškilmingu premijų įteikimu. Garbės premija paskirta Maskvoje gamintam propagandiniam (vadinamam dokumentiniui) filmui "Visų brangiausia" (apie sovietinių žmonių komunistinį auklėjimą). Buvo paskirtos kelios vienodo lygio pagrindinės premijos. Tokią premiją gavo ir Lietuvos kino studijos pagamintas filmas apie Pirciūpo tragediją — "Faktas". Įdomu, kad kelios premijos paskirtos Sov. Sąjungos pavergtų tautų kino studijų gamintiems filmams — gruzinų, tadžikų, turkmėnų, ukrainiečių. Antro laipsnio premiją gavo ir vaikams skirtas lietuviškas filmas "Andrius". Tačiau daugiausia dovanų gavo rusų gaminti dokumentiniai ir

vaidybiniai filmai. Tarp apdovano-tų režisierių yra ir lietuviškų filmų kūrėjai rež. R. Šilinis ir V. Starošas.

— Spauldoje paskelbti politinio-propagandinio plakato ir atviruko konkurso laimėtojai. Pirmoji premija teko dail. G. Gecevičiui už plakatą apie socialistinių šalių vienybę. Už plakatą gantos apsaugos ir sovietinės taikos temomis antrosios premijos paskirtos dail. J. Galkui ir dailininkams L. ir E. Karpa-vičiams. Už Spalio revoliucijos tematiką paskirtos 3 trečiosios premijos. Jas gavo dail. L. Prial-gauskaitė, dail. B. Grabauskienė ir dail. J. ir A. Žiliai. Už sta-tybininkų darbo temas premi-juoti dailininkų R. Dočkutės, L. Rimkaus ir M. Znamerockio plakatai. Propagandinių atvirukų konkurse premijuoti dailininkų R. Dočkutės, R. Stasiū-naitės, G. Aleksandravičienės, H. Grigaitienės, A. Kliševičiaus, G. Aleknavičiaus ir G. Karoso piešiniai. Šis konkursas parodė, kad pavergtoje Lietuvoje esama dailininkų, kurie savo sugebė-jimus parduoda tuščiaavidurei partijos propagandai.

— Gegužės 18 pavergtoje Lietuvoje buvo švenčiama muziejų diena. Tą dieną visi Lietuvos muziejai organizavo specialias programas, kvietė lankytojus domėtis muziejų rodiniais, spauldoje gyresi "tarybiniai" muziejų ugdymu, eksponatų turtingumu ir gausumu. Žodžiu, ir muziejai buvo jungti į tuščiaavidurį sovietinį gyrimąsi socialistiniais laimėjimais.

— Vilniaus lėlių teatras "Lėlė" gegužės mėnesį tris savaites buvo išsiųstas į Afriką — į trečiąjį pasaulį — su keliais vaidinimais ir lietuviškos muzikos koncertais. Teatras, žinoma, atstovavo Sov. Sąjungai. Devyniolikos žmonių grupė lankėsi Tanzanijoje, Etiopijoje ir kurortinėse Šeišelių salose. Trupei vadovavo vyr. "Lėlės" režisierė Aurelija Ragauskaitė ir aktorius Juozas Marcinkevičius. Spauldoje rašoma, kad trečiojo pasaulio žiūrovai labai domėjosi ir šiltai sutiko koncertus ir vaidinimus.

Pr.N.

LIETUVA ANGLIJOS PARLAMENTE

(atkelta iš 1 psl.)

kos žinovas, nemažai studijavęs ir Baltijos problemą. Jis buvo paskutinis kalbėtojas šiame istoriniame susirinkime, kokio Britanijos parlamento rūmuose dar niekad nėra buvę. Jis pareiškė savo nuomonę, kas daryti, kad ne tik pašalinus pavojų laisvajam pasauliui, bet kad ir Rytų Europos tautom būtų perspektyvos atgauti laisvę.

Tam tikslui pasiekti Vakarai turi būti vieningi. Vakarai turi sustabdyti technologijos, kuri reikalinga Sov. Sąjungos karo pramonei, eksportą. Reikia atkreipti dėmesį į komunistinių kraštų jaunąją kartą, kuriai nusibodo peršama ideologija. Reikia taip pat atkreipti dėmesį į pavergtųjų tautų gyventojų pergyvenimus, apie kuriuos kai kas šiandien išgirdo pirmą kartą. Reikia taip pat neužmiršti, kad laisvė ir nepriklausomybė yra kiekvieno žmogaus prigimtine teisė.

Pirmininkaujantis perskaitė Europos parlamento kelių atstovų telegramą, kurioje jie pažadėjo iškelti Baltijos valstybių klausimą Strazburge.

Pasibaigus turinngom ir viltis sukeliančiom kalbom, kalbėtojai atsakė į klausimus, o pirmininkaujantis padėkojo visiem kalbėtojams.

Tautiniais drabužiais pasipuošusios lietuvaitės išdalino susirinkimo dalyviams naują knygutę "Frozen Inferno", kurioje jauna lietuvaitė aprašė savo šturpius pergyvenimus Sibiro tremtyje. Šios dienos susirinkimo dalyviai buvo raginami visuomet juos prisiminti.

("Europos Lietuvis")

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par-duotuve. Geles įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spauldos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 926-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinelės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojates ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Residencinės ir Komerinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominijai • Nuomavimas

FLORIDA REAL ESTATE **Angėlė E. Karnienė**
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENITELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 psl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1981

liepos 20-29 — \$1,112	rugpjūčio 3-12 — \$1,148
rugpjūčio 3-14 — \$1,068	rugpjūčio 17-26 — \$1,059
rugpjūčio 3-12 — \$1,112	rugs. 24 — spalio 3 — \$1,059
rugp. 19 — rugs. 3 — \$1,382	spalio 8-17 — \$1,019

Kainos yra iš New Yorko bei Bostono. Iš kitų miestų yra pridėtinis mokestis. Visose kelionėse praleidžiama 5 naktys Vilniuje, 2 ar 3 naktys Maskvoje, kai kurios dar Varšuvoje, Frankfurtė ar Helsinky. Kainos gali keistis, keičiantis skridimų kainom.

Taip pat patarnaujama įsigyjant bet kokiom kelionėm bilietus, keliaujant lėktuvais, laivais, traukiniais, autobusais. Užsakomi viešbučiai. Išnuomojamos mašinos.

VYTIS TRAVEL
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
Tel. 212 769-3300

Savaitės įvykiai

Zambijos vyriausybė ištrėmė du JAV diplomatus ir kitus 4 paskelbė jai nepriimtinais dėl jų tariamos CIA veiklos. JAV vyriausybė kaltinimus atmetė.

Iš Vatikano paskirtų aštuonių Kinijos vyskupų penki yra laikomi namų arešte, o kitų dviejų likimas nežinomas. Tik Cantono diecezijos apaštalinis administratorius Dominic Tang, iškalbėjęs 22 m. pr. m. buvo paleistas iš kalėjimo ir jam buvo leista grįžti į anksčiau turėtą pareigą. Vatikanas dabar jį formaliai paskyrė Cantono ir visos Kinijos arkivyskupu.

Europos parlamentas pasmerkė Izraelį už Irako reaktoriaus subombardavimą.

Argentina nupirko iš Austrijos 57 tankus už 180 mil. dol.

JAV aukšč. teismo teisėjas Potter Stewart nutarė liepos 3 atsi-statydinti.

Maskvoj buvo nuteistas 5 m. tremties žydų aktyvistas Viktoras Braiflovski už Sov. S-gą ir jos socialinę sistemą žeminančių ži-nių kūrimą ir jų skleidimą. Jis kurį laiką redagavo žydų pogrindžio žurnalą ir, negavęs leidimo emigruoti, organizavo mokslininkų seminarus.

Italijos mažos respublikonų partijos, parlamente turinčios tik 16 atstovų, vadas senatorius Giovanni Spadolini laimėjo kitų partijų pritarimą koalicinei vyriausybei sudaryti.

PITTSBURGH, PA.

Lietuviškas radijas minėjo birželio trėmimus

Lietuvių tauta, kol gyva, visada prisimins baisiusios birželio trėmimus. Tėvai apie tai pasako vaikams, vaikų vaikams — savo vaikams.

Pittsburgho apylinkės lietuviams tuos įvykius kas metai pirmena abi lietuviškosios radijo programos: pirmoji ir ilgiausiai gyvuojanti Povilo Dargio valandėlė ir Vytauto Juciaus Tėviškės Garsų valandėlė, gražiai informuojanti klausytojus apie visus svarbesnius lietuviškojo visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo įvykius. Abi šios programos šiemet daug laiko ir dėmesio skyrė birželio trėmimams. Specialiai pritaikyta muzika, dainos, poezija, trumpos kalbos net ir niekada Lietuvos nemačiusius klausytojus mintimis nukėlė į Lietuvą.

Šio minėjimo pagrindinė dalis buvo kalba, pasakyta per Vyt. Juciaus Tėviškės Garsų valandėlę. Kalbėtoja buvo seselė pranciškiečių Josephine Bukšaitė, šios programos nuolatine

bendradarbė, jau keletą metų nenuilstamai reiškianti patriotinius jausmus savo tėvų gimtajam kraštui, kurio ji, čia gimusi, dar niekada nėra mačiusi. Ji kalbėjo du kartus: birželio 14 lietuviškai, o 21 — angliškai.

Birželis yra gražus vasaros mėnuo, tačiau prieš 40 metų šį mėnesį prasidėjo masiškas mūsų tautos naikinimas. Tas naikinimas nesibaigia ir šiandien. Sunku rasti lietuvišką šeimą, kurios narys nebūtų ištrėmtas į Sibirą ar miręs Rusijos kalėjime bei psichiatrinėje ligoninėje. Komunizmas eina per pasaulį prisdengęs žmogaus gelbėjimo skraistę, bet savo sistema ir praktika naikina žmones ir tautas.

Tačiau mūsų kenčianti tauta nepasiduoda rezignacijai. Mūsų tautiečių žygiai įtikinamai byloja, su koku nepaprastu ryžtu, karžygiška dvasia lietuvių tauta priešinasi bolševikiniam terorui. Reikia džiaugtis, kad besiaukojančiųjų pavyzdžiu ima sekti ir pavergtosios tautos jaunimas bei vaikai. Visame laisvajame pasauly lietuvių juda ir laukia išsilaisvinimo valandos. Ta valanda ateis.

J.P.

Hartforde atidarant rytinio pakraščio tautinių šokių šventę. Garbės prezidiume iš k.: S. Zabolis, A. Dzikas, kun. J. Matutis, V. Kutkus, Orest Dubno (gubernatoriaus atstovas), Lietuvos gen. kons. A. Šimutis. Nuotr. M. Banevičius

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metam \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuozūra •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalba redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Žemaičių Kalvarijos prasmė

Į Žemaičių Kalvariją, kuri dabar vadinama Varduva, liepos pradžioje suvažiuoja tūkstančių minios į taip vadinamus didžiuosius Kalvarijos atlaidus. Tie atlaidai yra kilnojami. Jie būna pirmą liepos sekmadienį po liepos 2. Jei liepos 2 įpuola į sekmadienį, jie nukeliami visą savaitę, — į liepos 9. Siemet tie atlaidai bus liepos 5.

Per 300 metų čia žmonės renkasi iš visos Žemaitijos, iš visos Lietuvos, iš Latvijos Kuršo. Atvykdavo net iš Prūsijos. Žemaičių Kalvarijoje yra stebuklingas Dievo Motinos paveikslas bažnyčios didžiajame altiriuje. Be to, kalneliuose yra pastatytos Kryžiaus Kelių stotys — stacijos. Tai ne įprastinės 14 vietų stacijos. Čia Kryžiaus Keliai turi 20 vietų. Lauke yra atitinkamas skaičius koplytelių. Atvykę žmonės pirmiausia ir apeina tuos Kryžiaus Kelių giedodami. Juos žmonės vadina tiesiog Kalnais. Kiekvienai vietai yra parašytos specialios maldos. Eidami nuo koplyčios prie koplyčios, gieda specialias giesmes, kuriose yra prisimenama Kristaus kančia ir žmogaus gyvenimas, jo kasdieniai vargai. Tiek maldose, tiek giesmėse prašoma stiprybės, paguodos visai kasdienybei pakelti.

Apėję tuos Kryžiaus Kelių, paskui žmonės meldžiasi bažnyčioje ar šventoriuje. Bažnyčioje yra Šv. Kryžiaus didelė relikvija. Ji būna išstatyta adoracijai. Prie stebuklingo Marijos altoriaus nuolat laikomos mišios, o žmonės eina kelias aplink.

Einant Kalnus — Kryžiaus Kelių, pasakoma kokie du ar tys pamokslai. Paskui sakomi pamokslai pačioje bažnyčioje, šventoriuje. Pamoksluose paliečiamos ir gyvenimo aktualijos, kiek leidžia sąlygos, svarbiausia — keliamas žmonių religingumas bei žmonių dorumas. Taip išėję žmonės iš Kalvarijos, grįžta daug stipresni — pasiguo-

dę, pasimeldę, įgavę dvasinės stiprybės laikytis prieš gyvenimo negandas. Tas palaikė žmonių dvasią sunkiais baudžiamais laikais, tas ir dabar palaikė.

Jau kelinti metai iš eilės, kaip čia susirenka tūkstančiai jaunimo pareikšti ištikimybės katalikų Bažnyčiai ir patiem sustiprėti naujoje kovoje. Čia jaunimo tarpe su dideliu pasisekimu platinamas eucharistijos sąjūdis, o paskutiniu metu platinama blaivybės idėja. Per pamokslus kreipiamasi į susirinkusius, kad jie neišduotų savo tautos, būtų blavūs ir pamaldūs. Ir tas žmones nuteikia gilesniam religingumui, žmogaus taurumui. O drauge su tuo stiprinamas ir jų lietuviškumas.

Žinome, koks okupuotame krašte dabar yra režimas, kad ten persekiojama religija, slopinama ypač jaunimo tarpe. Okupantam užkliūva ir šie atlaidai. Jie panaudoja visą propagandą sulaukyti žmones, net Plateliose, gretimam miestely, rengia sporto šventę, laivelių buravimo lenktynes. Bet tas nesulauko žmonių. Jie plaukia į Žemaičių Kalvariją, nes iš jos spinduliuoja toji jėga, kuri jiems padeda gyventi.

Jau nuo praeito amžiaus čia buvo platinamos lietuviškos knygos. Ypač spaudos draudimo laikais čia buvo išplatinta daug lietuviškos spaudos. Ir žmonės tai žinojo, kad čia rasi ir Tėvynės Sargą, ir Apžvalgą, ir kitą draudžiamą literatūrą. Gausi ir lietuviškų maldaknygių, kurios buvo draudžiamos.

Tas pats yra ir dabar. Atlaidai sudaro progą tai visai draudžiamai literatūrai plisti. Taip jie ir griaua kietą režimą, taip palaiko žmonių religingumą. Taip pakelia jaunimą, pašaukia jį naujam pamaldumui, naujam ryžtui dirbti savo tėvynės labui, kad kuo greičiau būtų numestas okupanto jungas.

Šie metai pasižymi keliom reikšmingom sukaktim. Pirmiausia tai 150 metų sukaktis nuo 1831 sukilimo, pasunkinusio mūsų tautai carinę priespaudą. Išeivijoj taip pat minimos žiaurųjų trėmimų iš Lietuvos į Sibirą ir tautos sukilimo prieš okupantą 40 m. sukaktys. Jos abi dar tebėra labai gyvos daugelio žmonių atminimuose. Yra ir daugiau prasmingų sukaktių, nors ir ne tokios plačios apimtys.

Į šių metų sukaktį srovę įplaukia ir lietuviai pranciškoniai, minėdami 40 metų nuo savo įsikūrimo Amerikoje. Ta proga liepos 12 jų centriniam vienuolyne Kennebunkpore šis įvykis bus tinkamai prisimintas. Ten suvažiuos apylinkės lietuviai dalyvauti iškilmingose padėkos mišiose, pasiklausyti jubiliejinio pamokslu, pasižiūrėti šventei pritaikytos programos. Rudenį gi, rugsėjo 14, į tą patį vienuolyną susirinks lietuviai pranciškoniai paminėti šv. Pranciškaus Asyžiečio 800 metų mirties sukakties ir taip pat prisiminti savo įsikūrimo bei triūso laikmečio, kuris įspaudė aiškiai matomus pėdsakus į lietuvių emigracinį gyvenimą. Tą pranciškoniškos veiklos 40 metų laiką aiškumo dėlei tenka skirstyti į tris dalis, būtent organizavimosi, plėtimosi ir išsilaukymo tarpsnius.

Organizavimosi vargai

Lietuvių pranciškonų organizavimosi į kolektyvinį vienetą prasidėjo su T. Justino Vaškio atvykimu į Ameriką 1941 sausio 29. Tam žygiui jis turėjo pranciškonų vadovybės Lietuvoje įgaliojimą ir šio kontinento lietuvių dvasiškių bei tautiečių pritarimą. Tuo metu JAV jau buvo apimusi kova prieš religiją, užkurta dr. Jono Šliūpo. Matydami komunistų žiauriai naikina-

DARYTA VISA, KAS ĪMANOMA

Lietuvių pranciškonų veiklos Amerikoje 40 metų sukaktis

mas dvasines bei tautines vertybes tėvynėj, Amerikos lietuviai, palikę nuošaly senas nesantikas, jungėsi į vieningą labdarybinę bei politinę veiklą. Tos nuotaikos, žinoma, palengvino ir pirmųjų pranciškonų pradinis žingsnis. Bet ir kliūčių buvo daug. Didžiausia jų — Amerikos vyskupų nepasitikėjimas. Jiem nesisekė suprasti, kodėl čia reikalingi pranciškoniai, jei lietuvių parapijos yra aprūpintos pasauliečiais kunigais. Jų nuomone, lietuviai pranciškoniai turi šlietis prie savo brolių amerikiečių. Niekaip nebuvo galima gauti leidimo vienuolynui steigti. Tiesa, Pittsburghe buvo įsteigtas laikinas vienuolynas, bet po metų įsakyma išsikraustyti. Pagaliau šiaip taip pasisekė rasti gailingą vyskupą Maine valstijoje toli nuo lietuvių centrų; jis leido Greene kaimelyje įsikurti. Kiek vėliau tas pats Portlando vyskupas Joseph Mac Carthy sutiko, kad ir Kennebunkpore būtų įsteigtas vienuolynas. Šis vyskupas padėjo lietuvių pranciškonam atsistoti ant stipraus pagrindo, ant kurio laikantis galėjo šakotis jų veikimas.

Sunkumuose su Amerikos vyskupais malonu prisiminti pranciškonų centrinės vadovybės palankumą. Generalinis vyresnysis ir jo pavaduotojas Amerikoje tikėjo, kad, čia susiorganizavę į savarankį tautinį vienetą, lietuviai pranciškoniai bus naudingi savo broliam emigrantam. Tame ankstyvame organizavimosi laikmety generalinis vyresnysis Valentinas Schaaf net

asmeniškai aplankė mažą Greene vienuolyną, jame nakvojo ir suėjo į kontaktą su vietos vyskupu bei dvasiškiu. Tai, žinoma, pakėlė lietuvių pranciškonų vardą.

Organizavimosi laikotarpis pasižymėjo jaunatvišku dinamizmu, plačiais užmojais, taiklia įžvalga. Atsimintina, kad pradžioje buvo tik vienas žmogus — T. Justinas Vaškys — visos tos akcijos vadovas. Po metų prisijungė T. Juvenalis Liauba. Juodu apvažinėjo visas Amerikos lietuvių parapijas, sakydami pamokslus, dalyvaudami suvažiavimuose, rinkdami aukas ateities planam vykdyti, vadovaudami rekolekcijom vienuolių seserų vienuolynuose ir t.t. T. Justino iniciatyva iš amerikiečių pranciškonų rankų buvo perimti gausūs lietuvių tretininkai ir sutelkti į tautinį sambūrį. Vienas iš didžiausių to meto laimėjimų yra įkūrimas lietuvių pranciškonų nepriklausomo nuo kitataučių vieneto — komisariato (1947), kai jau buvo didesnis vienuolių būrelis. Nemažais sunkumais pasižymėjo ir telkimas lietuvių pranciškonų iš įvairių Europos kraštų į tą naują centrą. Pradžioje juk neįmanoma buvo pramatyti, kuria linkme pasuks Europos lietuvių tremtinių emigracija. Kai jau paaiškėjo, kad išstremtieji galės atvykti į Ameriką, pranciškonų pastangomis Maino valstija pati pirmoji nutarė juos priimti. Čia lankėsi prel. J. Končius net lietuvių miesto kūrimo reikalais, visose valdžios įstaigose rasdamas daug palankumo.

Švietimo plotmėj didžios reikšmės įvykiu laikytinas pranciškonų pasukimas į spaudos sritį. Jau pačioje veiklos pradžioje buvo atgaivintas religinis žurnalas Šv. Pranciškaus Varpelis. 1950 eita prie žymiai sunkesnio žygio. Perimama Darbininko spaustuvė, ir pats laikraštis sujungiamas su Brooklyne ėjusia Amerika ir Pittsburgho Lietuvių Žiniomis. Taip pat perimami leisti ir Aidai. Ryšium su įsipareigojimais spaudoje įsteigiamas vienuolynas Brooklyne, į kurį perkeliama spaustuvė iš Bostono. Čia su dėkingumu prisimintinas Brooklyno lietuvių kunigų broliškas palankumas pranciškonam, vadovaujant prel. Jonui Balkūniui. Jie išrūpino iš vietos vyskupo leidimą ir visaip padėjo įsikurti. To negalima pasakyti apie Bostoną. Kard. R. Cushing, kai kurių lietuvių dvasiškių nuveiktas, parodė daug atšaurumo. Apie įkūrimą vienuolyno Bostone negalėjo būti nė kalbos. Jo įkūrimui labiausiai ištikimas liko prel. Pr. Juras, nors ir pats nemažai dėl to kentėjo.

Tame organizavimosi laikotarpy, be vienuolynų Greene, Kennebunkpore ir Booklyne, dar buvo įsteigti vienuolynai St. Catharines mieste, Kanadoje, ir Bridgeville, Pensylvanijoje.

Plėtimosi būtinybės

Kai po T. Justino Vaškio vadovavimo 1952 provincijolu buvo išrinktas T. Jurgis Gailiūšis, jau nebevargino organizavimosi sunkumai. Tiek spaudos, tiek vienuolynų atžvilgiu buvo atlikti pagrindiniai užmojai. Be to, jau beveik visi lietuviai pranciškoniai buvo sutelkti į Amerikoje įkurtą centrą. Galėtų atrodyti, jog atėjo laikas šiek tiek atsipūsti. Bet tai klaidinga prielaida. Antrasis pranciškonų veiklos laikotarpis, kuriame su trumpom pertraukom net 20 metų pranciškonam vadovavo T. Jurgis Gailiūšis, buvo taip pat reiklus ir pilnas būtinybių. Reikia atsiminti, kad visai neseniai buvo atvažiavę į šį kraštą tūkstančiai tremtinių su didžiais kultūriniais planais, bet be jokių išteklių. Tai buvo mūsų tautiečių sunkaus kūrimosi svetimame kontinente metas, uždedas atsakomybę ir jau įsikūrusiem lietuviams pranciškonam. (Bus daugiau)

Tėv. Justinas Vaškys, OFM

Tėv. Jurgis Gailiūšis, OFM

Tėv. Paulius Baltakis, OFM

T. Leonardas Andriekus, OFM

BIČIULYSTĖS PRADŽIA

JURGIS JANKUS

Man gražias dienas gadino dvi baimės: tetėno Sako Pilkis, vilkinis šuo, ir to paties Sako bulius Šemis. Abu buvo dideli ir abu labai pikti. Nors bulius ir buvo daug didesnis, bet šuns bijojau labiau. Bulius buvo nerangus, tokia didelė sunkenybė, kad, atrodė, nuo jo visada galėčiau pabėgti, jeigu kada ir pasileistų iš žardžio, ar nusitrauktų, kai būna prižiūstas dobuliuose. Kartais ir pasileisdavo. Tada maurodamas eidavo per laukus, o visi bėgo jam iš kelio. Kai aną sykį įsityžo vyti Paulionių Kazį, tas vis spėjo į šunobelę įlipti. Šemis maurojo, nagom žemę apie šunobelę kasė, ragais mėgino net pačią šunobelę versti, o Kazys sėdėjo tarpšakyje, juokėsi ir vis erzino: "Šemi, Šemi, triokšt, triokšt, kvailas Šemis keberiokt". Taip ir erzinosi, kol Sako paleistas Pilkis atlekė ir nusivarė bulių namo. Kai Šemis ištrūkdavo, Sakas tuoj paleisdavo Pilką. Tas surasdavo pabėgėlį ir namo parvadydavo. Tik reikėdavo pasakyti: "Parvadyk Šemi". Gudrus buvo šuo, bet ir nežmoniškaip piktas, užtat Sakas ir laikė visada prižiūstą, o jeigu, kur eidamas, vesdavosi kartu, tai

uždėdavo antsnukį, kad ko neapkrumtytu. Mano akyse, Paulionių Kazys buvo labai laimingas, kad jį vijosi Šemis. Jei būtų bijęs Pilkis, būtų kaip nieką vidurlauky pasitiesęs. Taip pat, kaip tada klebono vežėjas.

Kai kunigas mūsų pakrašty kalėdodavo, Sakai visada kalėdininkams duodavo pietus. Tada mama bent dvi dienas eidavo padėti pasiruošti. Sakai buvo bevaikiai, tai Sakienė būtinai liepdavo atsivesti ir mane. Man tas patikdavo. Jų trobos buvo didelės, daug vietos dairytis, seklyčioj daug knygų, kurias Sakas leisdavo vartyti, žiūrėti paveikslus, o lietuviškas ir paskaityti, tik į kiemą bėgti vienas nedrįsau. Čia buvo Pilkis. Nors ir prižiūstas, bet vis tiek bausis. Mane pamatęs, tuoj ištempdavo grandinę, atsistodavo ant paskutinių kojų, priešakinėmis imdavo kabaruoti, cypiti, labai plonu balsu loti. Sakas sakydavo, kad jis nori su manim pažaišti. Sakė, kad Pilkis augęs tarp vaikų, tai ir dabar jų pasilgsta. Bet aš traukiausiu atbulas. Iš tolo pašnekėdavom, bet artyn nė su pagaliu nebūtų nie-

kas privaręs. Ypač po praeito rudens kalėdodimo.

Visai klebono palydai valgyti padavė gryčioj, o klebonui su vargonininku seklyčioj. Mama su Sakiene nešiojo į stalus, o Sakas sukinosi tai vienu, tai kitu. Aš irgi su knyga buvau susigūžęs seklyčios kampe po mažuoju langu. Norėjau, kad klebonas pamatytų. Už poterių mokėjimą jau buvau gavęs sauja saldinių, o kai pamatys skaitantį, gal dar kitą pridės. Bet motina ištraukė knygą ir išvarė į gryčią. Sakė: "Ko čia varvini seilę į stalą".

Gryčioj irgi buvo smagu, nors ir be vilties saldinių gauti. Vyrai juokavo ir pasakojo visokias istorijas. Į galą pietų klebono vežėjas, jaunas stambokas vyras, mano tėvą paklauso:

— Kur tas bausis Sako šuo? Uždarytą laiką, ar bandos ganyti išvarė, kad nė amt atvažiavę negirdėjom?

— Kas jį uždarys? Diendaržy guli.

— Ir nė amt. Pilnas kiemas svetimų prigriuvo, o jis miega. Visus namus galėjom išnešti.

— Tai kažin... — nutęsė tėvas. — Kai Sakai patys pasitiko, gražiai pradėjo šnekėti, į vidų kviesti, tai jis tik ant tvoros pasistojęs pažiūrėjo, pasiklausė ir vėl atsigulė. Kam jam kištis, kur nereikia.

Tada tėvas jiems papasakojo, kad Pilkis labai mokytas. Sakai jau mokyta pasivežė, ir dar pats

netingi pamokyti. Papasakojo, kaip ištrūkusį bulių namo iš laukų parvaro, kaip karves moka iš pelkių į vieną krūvą surinkti, net kai su svetimom susimaišiusios, tik savas teišskiria. O namie, jeigu niekas savųjų nemato, kad svetimas ateina, tai jis irgi paloja, bet jeigu kas savas yra kieme, tai tik pažiūri, pasiklauso ir vėl atsigula. Taip, kaip šiandien. Bet kai nieko nėra namie, arba naktį, kai jį paleidžia ant ištempotos vielos lakstyti nuo tvartų ligi klėties, niekas nė kojos į kiemą neįkels. Kas nors mėgintų, nežinia, ką padarytų. Gal ir papjautų.

— Eik jau su tokia šneka, — numojo ranka vežėjas. — Kas matė, kad šuo žmogų papjautų. Gal kelnes perplėsti, blauzdą įbrėžti, bet ir tai nė kiekvienam. Pamėgintų man. Visi šunes manęs iš tolo bijo. Nereikia nė pagalio. Tik kojom sutrepenų, ir eina per laukus. Dumia ir per petį žvilgčioja, ar neatsiveju.

Tą patvirtino ir varpininkas su zakristijonu. Sakė, kai naujai atėjo, abu klebono šunes bijojo kaip ugnies, kol apsiprato. O klebono šunes irgi buvo garsūs savo piktumu.

Kai visi pavalgė ir užsirdkė, vežėjas pakilo nuo stalo. — Eisiu pažiūrėti, kaip tas jūšų Pilkis iš arčiau atrodė, — pasakė. Paskui jį išėjo ir visi. Išsekiau ir aš.

Vežėjas pažiūrėjo per tvorą į diendaržy prie būdos gulintį šunį. Šuo irgi pakėlė galvą, bet nelojo.

— Atrodo, kad tu nebylys, — nusijuokė vežėjas ir keletą kartų švilptelėjo.

Šuo vėl padėjo galvą ant priešakinų kojų ir užsimerkė.

— Tai jums ir šuo! Matyti, priesenėlis koks, kad tingi ir iš vietos pajudėti, — juokėsi vežėjas.

— Ko jis tingės. Tik ne su kiekvienu pašlemėku nori terliotis, — įterpė varpininkas.

Visi nusijuokė.

— Su pašlemėku? Aš jam parodysiu pašlemėką, — pašoko vežėjas, apsižvalges paėmė čia pat patvory gulėjusį virptį ir pabādė Pilką.

Pilkis pašoko, palinko į priekį ir ėmė urgėti. Man nuo to net šiurpuliukai nubėgo, bet vežėjas tik juokėsi.

— Tai tau ir šuo, — sakė. — Kitas būtų puolęs, kaip akis išdeges, o tas tik stovi ir dantis rodo, lyg kas tų jo dantų išsigastų. Bailys!

— Žino, kad prižiūstas, tai ir nesidrasko, — įterpė tėvas.

— Geras šuo nežiūri, prižiūstas ar ne. Taip puola, kad, rodos, ir grandinė į gabalus sulakstys. Paklausk juos, — parodė akimis į kitus. — Jie matė, kaip buvo, kai Velbų Keturakį taip pabadžiau. Šoko, kad grandinės sulaukytas net per galvą pervirto. Tai bent šuo! Toks tai nusitraukęs galėtų

gerokai pakinkius apardyti. O tas. Mėmė paskutinis. Tik ką visi ant liežuvių kilo.

— O aš mažiau nusigąščiau užpultas penkių tavo Keturakių, negu vieno Pilkie, — prieštaravo tėvas.

— Nori? Pamatysi, kai aš jį taip apmušiu, kad per laukus švilps. Kaip pasvilintas. Nori? — įsispyrė tėvui į akis vežėjas.

— Nebent prižiūstas, — syptelėjo tėvas.

— Kam prižiūstas? Paleisk.

— Ne aš prižiūstas, ne aš ir paleisiu. Kai tau klyną iškabins, aš būsiu kaltas.

— Pats pasileisk, — patarė varpininkas.

Vežėjas pasirėmė rankomis ant tvoros, o Pilkis įsirėžė, palinko į priekį ir dar stipriau suurzgė.

— Nepradėk, — sudraudė tėvas. — Nepajusi, kaip belipantį sugriebs.

— Persoksiau.

— Nespėsi ir persokti. Jeigu prižiūstas šuo artyn nesileidžia, tai ir nelįsk. Ar dar to nežinotai?

— Tai pasakyk Sakui, tegu paleidžia.

— Pasakyčiau, bet kad jis man ne bernas. Jeigu taip labai nori, nueik ir pats paprašyk, — savo laikėsi tėvas.

— Ir paprašysiu. Ir pamatysite. Tegū tik paleidžia. Kai sutrypsiu kojom, tai tiek Sakas savo šunies ir tematys, — išdrožė ir nuėjo. (Bus daugiau)

DARBINGA IR GAUSI LB POLITINĖ KONFERENCIJA

K. JANKŪNAS

(Tęsa iš praeito numerio)

Santykiai su žydais

Šeštadienį, konferencijai persikėlus į Kultūros Židinį Brooklyne, Kanados LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė Irena Meiklejohn supažindino su iš Kanados atvykusiu B'NAI B'RITH Jewish Defamation lygos tarpkultūrinės tarybos pirmininku advokatu Alexander Epstein, kuris kalbėjo apie lietuvių santykių su žydais problemas ir reikalą nesuspatingai ir kaltinimus šalinti. Jo kalba buvo labai nuosaiki ir siūlanti bendros kalbos ieškojimą su žydų organizacijų vadais. Ginčus ir kaltinimus dažniausiai išgarsina spauda ir media. Yra reikalas suprasti, kad kaltas gali būti tik atskiras žmogus, o ne visa tauta. Siūlė nevengti susitikinėtis su žydų vadais ir visa išsiaiškinti, kad sensacijos pamėgusi media negalėtų iš to daryti propagandos. Jis siūlė ir savo paslaugas susitikimam su žydų vadais suorganizuoti. Buvo paliestas ir JAV teisingumo departamento skyrius, kurio uždavinys yra kelti čia gyvenantiems nacių bendradarbiams teisme bylas; pasiūlyta pagalba susitikti su tos įstaigos pareigūnais ir reikalus išsiaiškinti.

Gen. konsulas A. Simutis viešai padėkojo LB už tokio prelegento pakvietimą.

Prelegentas atsisakė ir kelionės išlaidų, nes jautė gyvą reikalą nesuspatingai išsiaiškinti ir, kiek galima, juos likviduoti.

Nors darbotvarkė ir nebuvo numatyta, bet pro šalį keliavęs kitais uždaviniais Office of Political Affairs in charge of Ethnic and Minority Affairs at the White House pareigūnas Pier Talenti sustiko viešai pasikalbėti su lietuvių organizacijų vadais. Turėję įvykti priešpiečiai buvo atidėti, ir išklausa jo kalbos, kuri taip pat buvo "off the record". Su juo supažindino Linas Kojelis.

Abu paskutiniai prelegentai dalyvavo ir bendruose priešpiečiuose.

Konferencijos lietuviškoji dalis

Pasisotinus buvo grįžta prie lietuvių prelegentų. Pasikeitė ir prezidiumo sudėtis. Dabar jį sudarė tik Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybų pirmininkai. PLB narys Saulius Kuprys supažindino su prof. dr. Antanu Klimu, kuris kalbėjo apie Taškento rusifikacijai. Nurodęs kalbos svarbą tautom ir individui, pre-

legentas pavaizdavo, kaip buvo prieita prie Taškento konferencijos, kokie nutarimai ten buvo padaryti, ir paspekuliavo apie tų nutarimų praktišką įgyvendinimą. Jis plačiai palietė ir kitus rusų kalbos brukimo atvejus mokyimo įstaigose ir jos beato-dairinį protegavimą. Tad pavojaus lietuvių kalbai ir nutau-tėjimui yra, bet nereikėtų per daug nuogąstauti, nes prieš prievartą atsiranda ir stipri reak-cija.

Politiniai kaliniai ir išėvija

Kanados LB Visuomeninių reikalų tarybos narys inž. Juozas Danys klausytojus supažindino su simpoziumo "Išėvijos pagalba politiniams kaliniams" dalyviais — Aušra Jurašienė, Tomu Venclova ir Vladu Šakaliu.

Šioj srity per paskutinius 5 metus padaryta pažangos, nes Lietuvių informacijos centras pradėjo telkti visokeriopą ir iš įvairių šaltinių gaunamą medžiagą apie politinius kalinius okupuotoj Lietuvoj ir ta medžiaga maitina ir Vliko leidžiamą Eltą. Buvo apgailestauta, kad iki šiol nepavyko sukelti gero triukšmo apie JAV gimusių politi-nių kalinių Vytautą Skuodį. Rei-kėtų įvairiais būdais siekti kad kiekvienas politinis kalinis būtų žinomas Vakaruose, kad akcija už jų išlaisvinimą būtų vedama kartu su kitom tauty-bėm, kaip, pvz., už Nobelio pre-mijai jau trečią kartą pristato-mus Ščaranskį, Ginzburgą ir Pet-ky. Išėvijoje nuolat auganti bai-mė nepakenkti okupuotoj Lietu-voj pasilikusiem giminėm sulai-ko nuo informacijos perdavimo reikalingom įstaigom. Kaliniui yra labai svarbu, kad apie jį būtų žinoma Vakaruose, nes tai bent netiesiogiai jį apsaugo. Siū-lyta sudaryti naują arba prijung-ti prie Balfo specialų fondą poli-tiniam kaliniam šelpiti.

Užsklandai

Lietuvių informacijos centrai globojant, per abi dienas kon-ferencijos patalpose vyko buv. Draugo redaktoriaus Broniaus Kviklio atvežta Lietuvos pagrind-žio spaudos ir nuotraukų pa-roda.

Konferencijos prelegentam baigus kalbėti, vyko gyvos dis-kusijos dėl kalbose iškeltų klau-simų. Diskusijose labai uoliai dalyvavo jaunosios kartos atsto-vės ir atstovai. Todėl tokios konferencijos yra labai naudin-gos visiem jų dalyviams, nes čia ne tik pabendraujama jaunų-jų su senaisiais, bet ir išgirs-tama daug įvairių naujų ir naudingų sumanymų projektų,

pagal kuriuos galėtų būti vairo-juama LB organų ateities veikla.

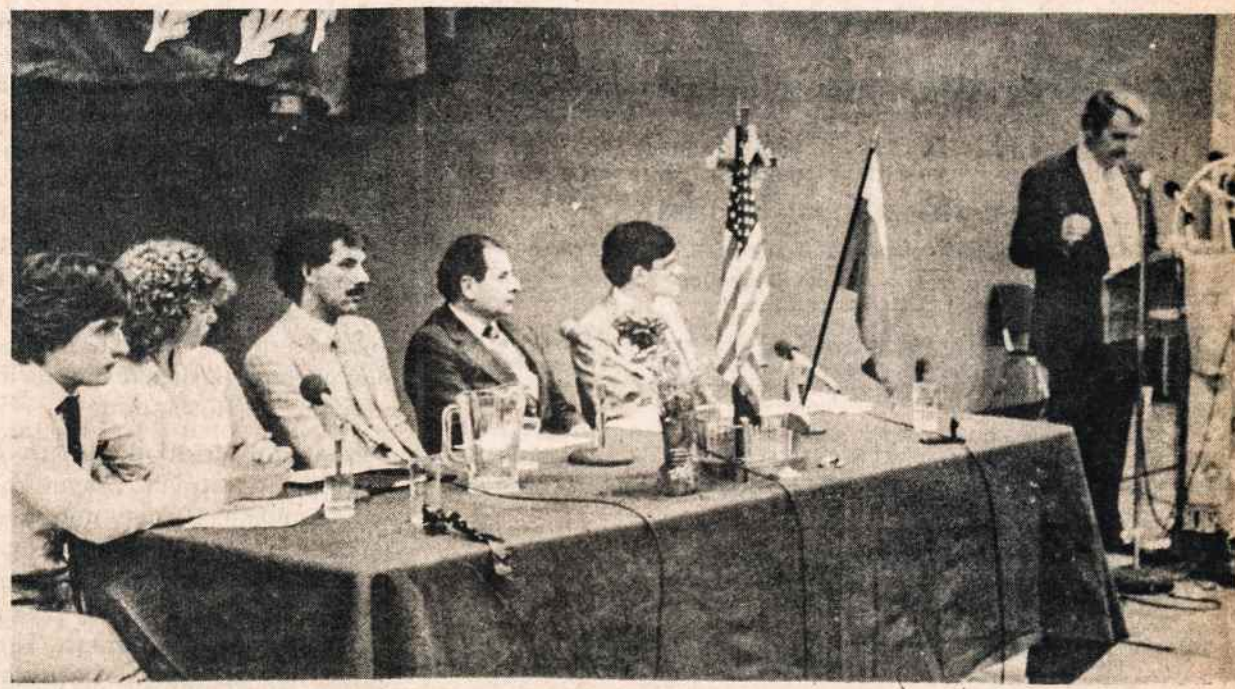
Visas konferencijos laikas bu-vo labai produktyvai išnaudot-as, ir pertraukos buvo skiria-mos tik valgiui. Pirmą konferen-cijos dieną darbotvarkė buvo nutraukta tik 10 val. vak.

Birželio trėmimų ir sukilimo minėjimas

Konferencijai pasibaigus, dau-guma jos dalyvių pasiliko ir to-se pat patalpose įvykstančiam birželio trėmimų ir 1941 m. su-kiilimo sukakčių paminėjimui-akademijai. Minėjimo salės sce-na buvo papuošta dideliu speci-alium skydu. Į minėjimą susi-rinko per du šimtus žmonių. Minėjimą pradėjo LB New Yor-ko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis, padėko-damas gausiem dalyviams už at-silankymą ir pakviesdamas JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininką Algimantą Gečį įvedamajam žodžiui. Pastar-asis trumpai apžvelgė konfe-rencijos darbotvarkę ir paminėjo, kad šiai sukakčiai paminėti LB yra išleidusi čekagiškio Kerulo paruoštą ištremtųjų sąrašą su anglų, prancūzų ir vokiečių kal-bom įvadu apie Lietuvos okupa-ciją ir jos padarinius. Ta pačia proga jis painformavo, kad Lie-tuvių Fondas Kultūros Židinio išlaikymui yra paskyręs 2,000 dol.

Tolimesnei programai vado-vaavo Irena Meiklejohn, kuri klausytojus supažindino su mi-nėjimo prelegentu, buv. laikinosios vyriausybės ministereiu ir aktyviu 1941 m. sukilimo daly-viu dr. Adolfu Damušiu.

Savo kalboj dr. Damušis iškė-lė kai kurių naujų, iki šiol su-kiiliminę literatūrą dar neužtik-tų smulkenų ir paminėjo stam-besniašias priežastis, vedu-sias tautą į visuotinę ginkluotą pasipriešinimą okupantui. Lai-kinoji vyriausybė atkakliai ko-vojo už Lietuvos valstybingu-mo išlaikymą ir, tik negalėdama savo pareigų eiti, savo veiklą sustabdė, bet neatsistatydino. Tas sukilimas ir eilė kitų per

LB ir Jaunimo Sąjungų suruoštos politinės konferencijos birželio 14 popietės prezidiumas. Iš k.: Virgus Volertas, Laima Beržinytė, Gintaras Aukštuolis, Vytautas Kamantas, Saulius Kuprys. Kalba prof. dr. Antanas Klimas. Nuotr. V. Maželio

LB ir Jaunimo Sąjungų ruoštos politinės konferencijos vieno iš simpoziumų dalyvių birželio 13 Kultūros Židiny. Iš k.: Vladas Šakalys, prof. Tomas Venclova, Aušra Marija Jurašienė. Nuotr. V. Maželio

neprisklausomybės laikotarpi įs-gytų savyblių išaugino labai pla-čiai pasireiškusių ginkluotą re-zistenciją ir dabar vedamą kovą su okupantu pogrindžio leidi-niais ir kova už asmens, tautos ir religijos teises. Pasipriešini-mas yra pasiekęs tokį laipsnį, kad okupacijoj išaugęs žmogus jau nebijo nei kalėjimo, nei darbo stovyklų bausmių savo ko-voj prieš okupanto smurtą.

Paskaitai pasibaigus, buvo pradėta meninė akademijos da-lis. Ją pradėjo jaunoji solistė, ne-seniai baigusi Curtis instituto Philadelphiaj operinę klasę ir siekianti operinės karjeros An-gelė Kiaušaitė. Pirmuoju išėj-i-mu ji padainavo A. Kačanausko

Mano gimtinę, Juozo Stankūno Minutes ir Gustav Mahler Ich bin der Welt abhanden gekom-men, o antruoju — Salomėjos Čerienės-Mulks sukomponuotus dalykus: Kada girdžiu aš dainą, Raudą ir O tėvyne manoji. Atsidėkodama už gausius plo-jimus padainavo M. Vaitkevi-čiaus Motinos valsa. Dainavo ji laisvai ir užtikrintai, ir buvo miela jos dainų klausyti. Jai akomponavo Barry Farber.

Literatūrinę akademijos dalį meistriškai atliko poetė, ražy-toja ir aktorė Birutė Pūkelevi-čiūtė. Ir gal tik ji viena ir gali taip pakiliai, jautriai ir tragiš-kai prabilti apie birželio trėmi-mus ir kovą už laisvę ne tik savo pačios sukurtu iškiliu žo-džiu, bet ir muzikine palyda ir Vilniaus bažnyčių varpų gau-dimu bei giliai išgyvenama vai-dyba. Atrodo, kad pirmosios da-lies žodžiai buvo iš viso pirmą kartą šiai šventei sukurti ir atlik-ti. Antrojoj daly jį jautriai pa-deklamavo savo sukurtą ir pre-miją laimėjusį eilėraštinį "Pas-kutinį birželį", paskaitė trumpą fragmentą iš premiją laimėju-sių Astūnių lapų ir padekla-mavo prieš kelierius metus toj pat salėj girdėtus posmus — rau-das apie žuvusįjį už laisvę.

Programos atlikėjai buvo ap-dovanoti gelėm.

LB New Yorko apygardos tal-ki-ninkam priklausomai didelė padėka už konferencijos dalyvių sotų ir įvairių maitinimą antrą konfe-rencijos dieną ir patalpų paren-gimą ne tik pačiai konferenci-jai, bet ir tragiškų sukakčių minėjimui.

VĖL RENGIAMA MOKYTOJŲ IR JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITĖ

Sparčiais žingsniais artėja penkioliktoji Mokytojų ir jauni-mo studijų savaitė, įvyksianti rugpjūčio 16-23 Dainavoje, netoli Detroito. Į ją suvažiuoja moky-tojai iš visos Amerikos ir Kana-dos kartais vienas kitas net ir iš tolimesnių kraštų. Iš 14 jau bu-vusių studijų savaitių net 12 buvo Dainavoje, viena Toronte, viena visiem Kennebunkporte, viena dalinė irgi Kennebunk-porte. Dainava yra maždaug JAV vidury bent Rochesteriui, Cle-velandui, Chicagai, arti Detroi-tui, pasiekiami Kanadai, tolima, žinoma, rytiniam ar vakariniam pakraščiu.

Jei švietimo taryba būtų labai turtinga, turėtų ruošti kasmet bent trijose vietovėse tokias sa-vaite: rytuose, sakykim, Kenne-bunkporte, vidury — Dainavoje, vakaruose — gal kur nors Ca-lifornijoje. Deja, tepajėgiama su-ruošti tik vieną šiais metais, ir todėl visi yra kviečiami į Dainavą.

Beveik kasmet iš rytų Daina-vą pasiekdavo E. Ruzgienė, Kregždžiai, rečiau Masioniai ir kiti. Tikime, kad jie ir kiti moky-tojai, rodydami didelį pasiau-kojimą ir pasiryžimą, nepabijos il-gos kelionės ir studijų savaitę dalyvaus.

Kas studijų savaitę laukiami? Visi. Laukiami mokyklų vedė-jai, mokytojai, besirengiant būti mokytojais, buvę mokytojai, jau-nimas, norįs pagilinti lituanisti-nes žinias, padainuoti, pašokti tautinius šokius.

Studijų savaitę pasiekiami keli tikslai. Vienas iš tų tikslų

— susipažinimas. Antras — pasi-dalinti savo patirtimi, rūpesčiais, pasiklausyti paskaitų. Šių metų studijų savaitę daugiausia dė-mesio bus skiriama lietuvių kal-bai ir lituanistinėse mokyklose dėstomų dalykų metodikai. Pa-skaitas pasižadėjo skaityti šie pedagogai: V. Bučmienė, A. Bagdonas, S. Jonynienė, Br. Keturakis, J. Masilionis, Gr. Meilū-vienė, S. Petersonienė, J. Plačas, A. Rinkūnas, Pr. Razminas, St. Stasienė, G. Vakarais. Dar ieško-ma dviejų — trijų paskaitinin-kių. Stovyklos kapelionu bus kun. L. Zaremba, SJ. Tautinių šokių moks J. Matulaitienė ir G. Gobiene, dainavimo — St. Sližys, sveikata rūpinsis K. Vai-čeliūnienė.

Mokėtis už visą savaitę, vis-kam labai pabrangus, yra ne-didelis. Suaugusieji moka 75 dol., antroji šeimos pusė — 40 dol., vaikai — 20 dol. ir jaunu-liai nuo 13 m. — 40 dol. Atsi-vežti lovos baltinius. Registruotis prašoma iš anksto šiuo ad-resu: J. Masilionis, 4632 S. Keat-ing Ave., Chicago, Ill. 60632.

Iki pasimatymo Dainavoje!

Juozas Masilionis

— Solistas bosas Arnoldas Vo-ketaitis dalyvavo meno ir kul-tūros naujo centro atidaryme Puerto Rico sostinėj San Juane, kai ten gegužės 9 koncertų salėj koncertinėj formoj buvo atlik-tas R. Wagnerio operos "Walkuere" pirmas veiksmas. Dalyvavo Puerto Rico simfoninis orkestras ir solistas.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS
PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st New York, N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150-1

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124 New York, N.Y. 10003 New York, N.Y. 10011 So. Boston, Mass. 02127 Bridgeport, Conn. 06610	7626 W. 150 St. 45 Second Avenue 135 W. 14th Street 393 West Broadway 1880 Seaview Ave.	612 432-7083 AL 4-5456 CH 3-2583 617 268-8764 203 367-2863
Chicago, Ill. 60629 Cleveland, Ohio 44134	2501 West 69 St. 6089 State Road	WA 5-2737 884-1738
Irvington, N.J. 07111 Grand Rapids, Mich. 49504 Hackensack, N.J. 07601 Hartford, Conn. 06106 Lakewood, N.J. 08701 Los Angeles, Calif. 90022 New Haven, Conn. 06511 Newark, N.J. 07106	1082 Springfield Ave. 636-38 Bridge St. N.W. 112 Main St. 518 Park St. 241 Fourth Street 960 S. Atlantic Blvd. 1329 Boulevard 698 Sanford Avenue	374-6446 GL 8-2256 201 342-9110 246-9473 FO 3-8569 AN 1-2994 LO 2-1446 373-8783
Philadelphia, Pa. 19122 Philadelphia, Pa. 19141 Pittsburgh, Pa. 15203 Waterbury, Conn. 06710 Fort Wayne, Ind. 46808	1214 N. 5th St. 4925 Old York Rd. 1307 E. Carson Street 555 Cook St. 1807 Beineke Rd.	PO 3-4818 GL 5-9586 HU 1-2750 756-1668 432-5402
Worcester, Mass. 01610 Youngstown, Ohio 44503	144 Millbury Street 309 W. Federal Street	SW 8-2868 RI 3-0440

LIETUVIŲ SUSITIKIMO ŠVENTĖ PIKNIKAS

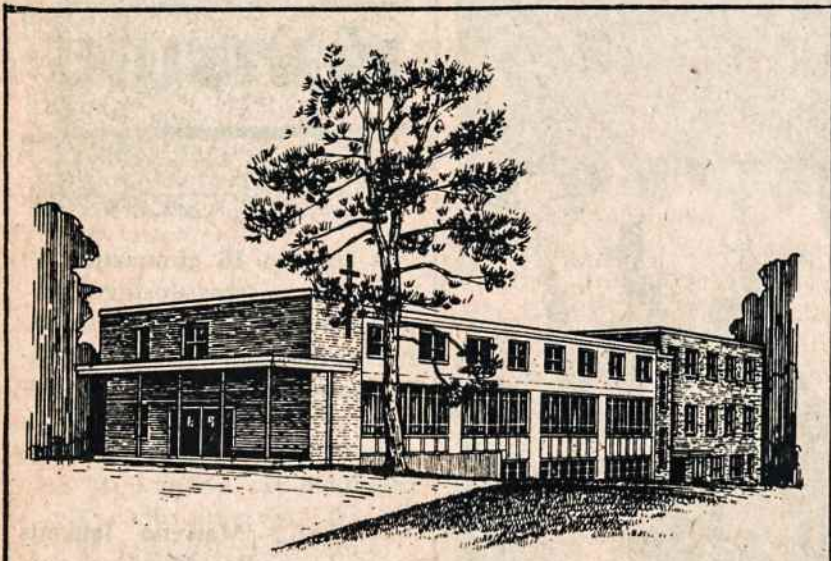
NEK. PR. MARIJOS SESERŲ SODYBOJE,
PUTNAME

1981 LIEPOS 26, SEKMADIENĮ

Programoje:

11 val. mišios
12 val. pietūs
3 val. Neringos mergaičių programa

Kviečiami ir laukiami visi lietuviai!

ATOSTOGOS KENNEBUNKPORTE

Lietuviai pranciškoniai kviečia jus praleisti savo atostogas Kennebunkporto vasarvietėje.

Sezonas prasideda liepos 3 ir baigiasi rugsėjo 7 Vasarvietė yra gražioje Atlanto pakrantėje su vėsinais kambariais ir jūros vandens baseinu. Buto ir maisto kainos visiems prielaimos.

Informacijai adresas:

Franciscan Guest House
Kennebunkport, Maine 04046
TEL. (207) 967-2011

TAUTOS FONDO AUKOTOJAI 1980 METAIS

(Tęsa iš praėjo numerio)

Po 65 dol. — A.G. Norus MI, Vl. Staškus MI.

Po 60 dol. — A. ir I. Lukai MI, J. Povilaitis NB, dr. E. Rapsys IL.

Po 55 dol. — B. P. Čekus MI, J. Liorentas FL, B. ir A. Seliūkas CA.

Po 50 dol. G.A.V. OH, V. Apanius OH, dr. V. Avižonis DE, A. Balčytis IL, dr. J. Balys MD, V. Banevičius PA, J.O. Bartkus MI, D. Brazdžionis CA, E. Butkienė CA, kun. M. Čyvas NY, dr. S. Daugėla DC, K. Dubauskas, Canada, dr. A. Gamziukas NY, a.a. A. Gasūnas IL, St. Gasūnas IL, D.I. Giedraitis Australija, V. Jasiulionis CA, A. Jucėnas FL, dr. P. Kaladė MA, V. ir K. Katelė IL, A. ir V. Katinai NY, dr. F.V. Kaunas IL, A. Kruklys AR, Br. Kruopis MA, A. Kudirka NJ, J. Kapiskas MA, P. ir J. Maldeikiiai AR, a.a. kun. V. Martinkus RI, dr. J. ir V. Masilioniai OH, A. Mažiulis, MA, P. Mikšys MA, K. Mossoian MI, Alf. Nakas MI, I. Obolėnas AZ, A. Orentas IL, J. Palubinskas IL, V. ir A. Patalauskai MI, J. Petronis CA, A. Plateris MD, A. Pleškus IL, kun. V. Radvina CA, Pr. Razgaitis OH, dr. K. ir A. Rimkai IL, J. Ručys CA, S.J.S. IL, K.S. Šakys CA, I. ir B. Saldukai DC, A. ir Br. Šimkai CA, A. ir B. Stankaičiai NJ, prof. J.J. Stukas NJ, K. Stundžia, Canada, V. Tomkus FL, Tverai II, V. Vaicekauskas CA, A. Valavičius CA, A. ir S. Vasiliūnai MI, A. Vasys MA, B. ir I. Veitai MA, R. ir R. Veitai MA, dr. E. ir L. Waingortin MA, dr. A. ir R. Zalubai MD, kun. J. Žvirblis MI.

Po 45 dol. — I. Banaitienė NY, B. Balčiūnienė OH, J. ir J. Černiauskai MI, B. ir I. Galiniai MA, P. ir A. Jackson CA, prof. dr. S. Jankauskas OH, A. Keturakis MA, J. Nesavas MI.

Po 40 dol. — J. Balčiūnas IL, V. Chavez IL, J.A. Dabrila MA, M. Ješmantienė OH, S. Jurskytė PA, T. Kavaliauskienė, MI, J. Krištolaitis OH, K. Naudžius CA, P.A. CA, M. Samatienė DC, dr. V. Šaulys, DE, Ant. ir E. Sciukas NY, dr. E. ir R. Šilgalis OH, P.O. Skardis OH, A. ir St. Škėriai NY, J. ir A. Starinskai MA, M.J. Uksas CA.

Po 35 dol. — A.J. Augustas OH, J.O. Briedis MI, dr. A. Goeldnerienė NY, S. ir H. Idzelis OH, K. Jankūnas NJ, N.N. CA, S. ir I. Kauneliai MI, K. IR V. Kleiva FL, V. Kundrotas, MI, E. Legeckienė IL, Vl. Mieželis AZ, V. Prūsas IL, A. Rudzitis NY, H. ir K. Šilinis MI, V.S. OH, J. ir P. Vaičiūnaitis FL.

34.91 dol. — F. Borumas, Australija.

34 dol. — L. Tamošaitis NY.

Po 30 dol. — J. Ambrizas IL, J. Baltrėnas CA, P.J. Bliudžius MI, P. Davidson PA, dr. A. Grigaliūnas IL, M. Gyls, AZ, Vyt. Janulaitis IL, D.V.Z. Jasy, CT, O. ir V. Jokubaitis OH, dr. B. Juodėnas OH, dr. A. Juzaitis PA, A. Karkliūnai OH, dr. J. ir M. Kriaučiūnai CT, K. Laskauskas MD, V.D. Lembertas CA, P.A. Litvinas CA, F. Motuzas, MI, M. Ostrauskas IL, R. ir V. Penikas NY, B. Rūkštelė MI, K. Šimulis FL, St. Staniškis IL, D. Šumskis IL, B. Tamulienė CA, kun. J. Tautkus CT, Ant. Valys IL, K. ir A. Venclouskai CA, P. ir A. Žičkus MA.

29 dol. — K. Sragauskas MI.

27 dol. — P. ir B. Kapiskas RI.

Po 25 dol. — V. Anelauskas CA, J.M. Apanavičius OH, J. Audėnas NY, V. Aviža NY, A.E. Bacevičius FL, D. Balčiūnas CA, prel. V. Balčiūnas CT, P.P. Balčiūnas AR, prel. J. Balkūnas FL, J. Baltrušaitis CA, M. Balys OH, V. K. Banelis CT, K. Barūnas MA, H. Bitėnas NJ, S. Blaskevičius MI, S. Bliukis IL, J. Boley NY, dr. N. Bražėnas NY, V. Bražėnas FL, R.R. Bričkus MA, A.R. Bridžius OH, Bružėnas FL, Ant. Būga IL, V. Bukota Kanada, V. Bulkaitis NB, A. Čepėnas MA, A. Cukuras IL, V. Dainauskas NB, P. Dalinis FL, T. Dambrauskas AR, dr. A. Devenis CA, dr. J. Dičiūnigaitis NY, kun. A. Dranginis MD, S. Dzikas FL, V.O. Eikinas MA, M.G. Ercius NY, B. Fleck MI, A. GARKA OH, A. Gumbrys, MI, dr. D.S. Harmon MD, R. ir D. Ivaška MA, V. ir F. Izbičkaitis MA, M. Jegutis FL, dr. A. Šlepetytė-Janačiūnienė NY, V. Jankūnas NY, A.J. Janušonis NY, S. Jasaitienė MA, dr.

I. ir A. Jasy, OH, Gr. Juodeika CA, A. ir J. Kasulaitis OH, dr. ir G. Kenter CT, St. Kežutis NY, R. Kežys NY, A. Klemas PA, dr. D. ir G. Krivickai MD, J. Kunevičius OH, J. Kutra CA, P. Lalas NY, St. ir S. Laniauskai OH, J. Lescinskas MI, J. Litvinas IL, M. Lušienė MA, V. Mc Ginty NJ, J. Mačiulaitis MI, S. Mackevičius NY, kun. J. Maknys RI, A. ir L. Mažeika CA, V. Mažeika IL, I. Medziukas CA, M. Melienė, IL, J. Mikaila MI, Jurg. Mikaila MI, D. Mikeliūnas IN, St. ir E. Miknius CT, E. ir O. Milkauskas MI, J. ir N. Mockus CA, A. Moriarty, MA, kun. D. Morrow MI, V. ir B. Motušis IL, J. Naujokaitis OH. K. ir I. Nenortai MA, Z. ir S. Obelenis OH, B. Paliulis MA, B.B. Paulionis OH, A. ir S. Pautienis CA, J. ir E. Pažera CA, R. Penkiūnienė VA, dr. J. Plikaitis IL, A. ir Ž. Ratas NY, L. Rudžiūnas MA, P. Sablauskas NY, V. Senuta MA, J. ir M. Šlegaitis AR, R.V. Sležas MA, A. Smilga IL, A. Šmitas MA, St. Šmitas, MA, V. Sniečkus OH, D. ir A. Špokas IN, G. Stančienė NY, I. Steponaitis NY, kun. J. Steponaitis MA, O. Strimaitienė NJ, Ant. ir B. Sukauskai MI, K. Tamošaitis MA, A. Tumosa MA, A. Uknevičius NY, dr. A. Urbanc CA, dr. E. Vadeika NJ, D. Vaičiūnis NY, A. Vaikutis CT, A. Vaičiūnas MI, J. ir M. Vaikutis MD, A. ir V. Vaškys MD, A. Vedecikas NJ, J. Vembrė MA, K.P. Vilnis FL, G. Viskantas MI, V. Vitkus NY, kun. St. Yla CT, G. Zabelskis NY, M. Žitkus OH, B. Žukauskas IL.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokesį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmė:

37 dol. — G. ir G. Sirusas, Flemington, N.J.

17 dol. — J. Kundrotas, Bay-side, N.Y.

15 dol. — S. Sližys, Queens, N.Y.

Po 12 dol. — D. Bobelienė, Massapequa Park, N.Y., A. Gyls, Olympia, Wash.

Po 10 dol. — K. Krušinskas, Kearny, N.J., P. Sharpas, Wilbraham, Mass., L. Tiškus, Clearwater, Fla.

Po 7 dol. — R. Leimonas, Jamaica Plain, Mass., J. Shukis, Flushing, N.Y., A. Micūnas, New Britain, Conn., J. Jakubauskas, Juno Beach, Fla.

6.50 dol. — D. Bell, So. Yarmouth, Mass.

Po 6 dol. — J. Žilius, E. Windsor, N.J., B. Plioplys, New Brunswick, N.J.

Po 5 dol. — J. Juodis, Germantown, N.Y., J. Petrėnas, Brooklyn, N.Y., A. Zabela, Jersey City, N.J., J. Aukštkalnis, Detroit, Mich., B. Kondratas, Quaker Hill, Conn., V. Povilauskas, Astoria, N.Y., W. Butch, Homestead, Pa., M. Mikolaitis, Cherry Hill, N.J., V. Kvetkus, Inverness, Fla.

4 dol. — V. Mantautas, W. Hartford, Conn.

Po 3 dol. — V. Šilėnas, Erie, Pa., J. Vaičys, Albion, N.Y.

Po 2 dol. — Z. Snarskis, Worcester, Mass., M. Franckus, Lewistown, Maine, A. Pietaris, Kearny, N.J., B. Bushnauskas, Paterson, N.J., E. Vainius, E. Northport, N.Y.

1 dol. — E. Stanulis, Lawrence, Mass.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

A. Simonaitis —
laimėtojas

Baltimorėje gegužės 16-17 vyko Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės. Šachmatų srity laimėjo Arūnas Simonaitis iš New Yorko. Nuotraukoj laimėtojas su iškovota taure.

Taip pat spausdiname Arūno Simonaičio laimėtą partiją, kurią žaidė už Kanados Blue Cross. Laimėjęs gavo Arthur Bisquiere trofėjų.

Arūnas Simonaitis

ALEKHINE'S DEFENSE Commercial Chess League 1980-1

A. Simonaitis (Blue Cross)	G. Neill (Alum)
1 P-K4	N-KB3
2 N-QB3	P-Q4
3 P-P3	N-P3
4 B-B4	N-N3
5 B-N3	N-B3
6 Q-R5	P-N3
7 Q-B3	B-B4
8 KN-K2	Q-Q2
9 P-Q4	N-R4
10 B-KB4	N-B
11 BPxN7	0-0-0
12 R-QB1	P-QR3
13 N-R4	N-Q4
14 QxN7	Q-Q
15 RxBch	K-N1
16 R-Bch	K-R2
17 B-N8ch	Resigns

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVENIJIMAS

Už prielaimas mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgicijų.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRĄ, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELĮ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

LIETUVIŲ KREDITO UNIJA KASA

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Vienintelė ir sparčiai auganti lietuvių kooperatyvinė taupymo bei skolinimo įstaiga Amerikos Rytų pakraštyje.
KASOJE KIEKVIENO ASMENS SANTAUPOS FEDERALINIŲ ĮSTAIGŲ APDRAUSTOS IKI 100,000 DOLERIŲ SUMOS.
KASOJE lengvomis sąlygomis duodamos paskolos visiem taupytojams.
KASA už santaupas duoda aukščiausius procentus:

7% už paprastą einamąją sąskaitą, kur procentai apskaičiuojami nuo padėjimo iki išėmimo dienos.

12.5% efektyvūs metinės palūkanas už CREDIT UNION SHARE CERTIFICATES, kurie perkami 500 dolerių sumomis. Juos galima atsiimti už trijų ar šešių mėnesių, arba už ilgesnio laikotarpio.

KASOS 10,000 dolerių MONEY MARKET CERTIFICATES duoda tokius pat aukštus nuošimčius, kaip ir bankuose kas savaitę skelbiami sertifikatai.

Visas certifikatų palūkanas galima atsiimti, arba investuoti KASOJE 7% einamąją sąskaitą arba į 12.5% Share Certificates ir tokiu būdu vėl gauti didesnį procentą, negu bankuose.

Ateikite pasikalbėti ir įsitikinti, kad lietuvių taupomąji KASA yra naudingiausias bankas Jums ir Jūsų bičiuliui.

KASOS įstaiga Jūsų patogumui veikia šešias dienas savaitėje ir kiekvieną darbo dieną vakarą. Čia nėra jokių eilių ir kiekvienas klientas gali laisvai pasidalinti visais jam rūpimais finansų klausimais.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Putiniai. Aidas, Hamiltono mergaičių choras, dainuoja: Gegužio aitarai, Tave matau, Beauštanti aušrelė, Ko liūdi, berželi, Plaukia sau laivelis, Meiėlė grįžta, Lopšinė, Putiniai, Papatėlis žydi, Prisimink, Serenada, Pasėjau dobilą, Pamylyčiau vakar, Trys seselės, Dainuokim po du. Vadovas Jonas Govėdas.

Žiemelytė su jumis, solistė dainuoja šias dainas: Gražink mus Tėvynėn, Kažkur toli, toli, Kad aš našlaitėlė, Štai ji mano žemė, Žvaigždėlė, Neverk, motule, Malda, Dedikacija, Belaisvis, Kodėl?, Mano dalia, Mirtis ir mergaitė, Ave Maria.

Antanas Keblys, baritonas, dainuoja: Ko vėjai pučia, Oi griežle, griežlele mano, Tų mergelių dainavimas, Jei nori valioj būti, Gale tėvo sodo, Stok ant akmenėlio, Eik, Jonuli, namo, Dėdės Jono Polka, Ar ateis, Kai širdį tau skausmas, Marija, Motina malonė, Neapleisk mūsų, Motinėle, Klajūnui, Rūta, Garsus mano Vilnius, Udrio daina. Kur bakūžė samanota.

Kiekviena plokštelė kainuoja po 8 dol. Persiuntimui pridėdama 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Maloniai kviečiame atostogaujančius Cape Code, Mass., apsilankyti istoriniame Sandwich miestelyje ir praleisti savo atostogas

SPRING HILL MOTOR LODGE
351 ROUTE 6 A
EAST SANDWICH, MA. 02537

Jūra ir smėlis — pusantros mylios atstume
Dėl rezervacijų skambinti:

617 — 888-1456

AUGÈ IR VYTAS RASTONIAI

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas

VISA

MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prielaimos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

ORBITAIR INTERNATIONAL LTD. IR JONAS ADOMĖNAS RUOŠIA ATOSTOGAS PRIE BALTIJOS

• Penkios kelionės

• Pirmos klasės sąlygos

• Via Finnair — CSA

• Palyda iš JAV

• Prielaimos kainos

- Tarptautiniai skrydžiai iš New Yorko su pilnu patarnavimu
- Pirmos klasės viešbučiai su vonia (du kambariai)
- Trys valgymai dienoj Lietuvoj, Baltijos srity, Rusijoje
- Intourist vadovo patarnavimai
- Miestų lankymas, įskaitant bilietus | muziejus
- Transportacija | aerodromus

- Amerikos lietuvių lydos 15 ar daugiau keleivių grupės iš New Yorko
- Teatrų lankymas
- Oro susisiekimas Rusijoje
- Parūpinamos vizos | Rusijai
- Vaikams pagilintos kainos
- Depozitas 100 dol. asmeniui
- Kelionėse lankoma Vilnius, Ryga, Tallinas, Maskva, Leningradas, Roma ir Praha

10 DIENŲ LIETUVOJE! IŠVYKSTAMA GRUODŽIO 23, GRĮŽTAMA SAUSIO 3.

Dienos ekskursija | Kauną ir pusės dienos vizitas | Trakus

ORBITAIR INTERNATIONAL, LTD.
20 EAST 46TH STREET
NEW YORK, NEW YORK 10017

TOLL FREE (800) 223-7953
NY STATE (212) 986-1500

Please send me your "free" brochure giving complete information including rates and dates on your five touring programs to the Baltics.

Name

Address

City & State

RETAS LIETUVOS KARIUOMENĖS KARYS — SAVANORIS

J. Juozapavičius — šarvuoto automobilio vairuotojas

Kultūros Židiny Brooklyne gegužės 24 buvo graži šeimos šventė — Marija ir Juozas Juozapavičiai minėjo savo vedybinio gyvenimo 60 metų sukaktį. Jų žentas Aloyzas Balsys svečius plačiai supažindino su sukaktuvininio tarnyba Lietuvos kariuomenėje. Jo būta ne eilinio pėstininko, artileristo, bet šarvuoto automobilio vairuotojo! Tai ne kasdieniška. Įdomu ir kitiems susipažinti su juo, nes tai gyvas Lietuvos nepriklausomybės kovų liudininkas, kautynių dalyvis.

Juozas Juozapavičius, Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, Kaune 1919 metais.

Kilęs iš Kauno

Juozas Juozapavičius — tikras kaunietis. Ten 1894 sausio 3 gimė ir ten praleido didesnę savo gyvenimo dalį. Pirmojo pasaulinio karo metu buvo mobilizuotas, paskirtas į trečią Sibiro geležinkelio batalioną, dalyvavo Austrijos fronte, pateko į nelaisvę. Iš ten pabėgo ir po ilgos kelionės grįžo į Kauną.

1919 vasarą stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, pateko į auto kuopą, vėliau paskirtas į besiformuojantį šarvuotų automobilių būrį.

Pirmieji šarvuočiai

Pirmasis šarvuotis buvo atimtas iš bolševikų 1919 gegužės 31 ant Utenos-Ukmergės plento, ties Leliūnais. Kitas atimtas iš bermontininkų lapkričio 22 kautynėse prie Radviliškio. Kiek vėliau, prancūzų gen. Niessell tarpininkaujant, gauti vokiečių keturi Daimler tipo lengvi šarvuočiai. Kiekvienas jų buvo ginkluotas 2 sunkiais kulkosvaidžiais.

Šarvuočiai buvo pastatyti Karo mokyklos kieme, Gedimino ir Donelaičio gatvių kampas. Juos prižiūrėjo auto batalionas. Čia Juozas Juozapavičius ir pradėjo savo karinę tarnybą, prižiūradamas šarvuočius ir juos vairuodamas.

Mašina sukilimą Kaune

Kai kūrėsi Lietuva, pirmiausia lenkų karinė organizacija — POW norėjo padaryti perversmą, bet 1919 rugpjūčio 28 juos likvidavo kariai ir šauliai. Vėliau bolševikų agentai pasiekė net Lietuvos kariuomenę, sukurė Pirmo artilerijos pulko ir karo aviacijos karius. Jie rengė sukilimą.

Gavęs apie tai žinią, vyriausias kariuomenės vadas gen. ltn. P. Liatukas griežėsi priemonių. Jis pasirėmė šarvuočiais. Vieną šarvuotį paliko saugoti kariuomenės gen. štabą, o su dviem nuvažiojo į Panemunę.

Kariuomenės vadas, nenorėdamas, kad būtų kraujo praliejimas, ir tikėdamas, kad žo-

buvo nepaprastas. Sukilėliai išsigandę bėgo, kur kas galėjo.

Pulkas tą pačią dieną grįžo į normalų gyvenimą. Sukilimą kurstę buvo sugauti ir atiduoti karo lauko teismui.

Šį sukilimą numalšinusi šarvuotį vairavo J. Juozapavičius.

Tarnyba šarvuotųjų būry

1920 kovo 1 Krašto apsaugos ministerio įsakymu buvo suformuotas pirmas šarvuotųjų būrys. Pirmojo šarvuotio šarvoto šoferiu buvo j. psk. J. Juozapavičius. Šarvuotųjų būrio vadu buvo paskirtas kapitonas Kazys Musteikis, iki tol buvęs Karo mokyklos kuopos vadu.

Pirmos kautynės su lenkais

1920 liepos 13 trys šarvuočiai kartu su Vilniaus komendantūra vyko traukiniu Vilniaus link. Ties Vieviu kelią pastoję lenkų kavalerija ir pėstininkai. Prasiėjo kautynės. Šarvuočiai savo stipria kulkosvaidžių ugnimi išsklaidė priešus abiejose traukinio pusėse ir pėstininkams pulgino nugalėti priešą. Po kautynių žygį tęsė toliau. Šarvuotis šarvoto su Vilniaus komendantūra nuo Lentvario atžygiavo į Vilnių, kiti du šarvuočiai pasuko Varėnos link. Vilniuje dar tebebuvo bolševikai, nors pagal sutartį jie jau turėjo išsikraustyti. Jiem nepatiko šarvuotio buvimas. Po savaitės šarvoto iš Vilniaus pasitraukė į Vievių.

Bolševikai iš Vilniaus išsikraustė tik rugpjūčio 26. Tą pačią dieną šarvuočiai šarvoto ir Aras atvyko į Vilnių.

Augustavo fronte

Bet greitai šarvuočiai iš Vilniaus buvo perkelti į Augustavo-Seinų - Suvalkų frontą. Čia vyko karas su lenkais.

(nukelta į 8 psl.)

ROCHESTER, N.Y.

Prisimintas birželis

Baisieji birželio įvykiai ir sukilimas prieš maskvinį okupantą prisiminta birželio 14. Koncetracinės mišias už žuvusius ir ištremtuosius aukojo kun. Kazimieras Pugevičius, Tėv. Justinas Vaškys, OFM, ir Tėv. Tadas Degutis, OFM. Kun. K. Pugevičius savo pamoksle prisiminė lietuvių tautos sunkiosius laikus, kurie ir dabar dar nėra pasibaigę. Mišių metu solo giedojo sol. B. Čypienė.

Tuo po mišių parapijos salė įvykusiame minėjime pagrindinę kalbą pasakė kun. K. Pugevičius, skatindamas visus, o ypač jaunimą, vieningai įsijungti į Lietuvos laisvės kovą. Altos pirm. Juozo Jurkaus rezoliucijos vieningai priimtos ir pasiūstos JAV vyriausybei. Minėjimo metu buvo išstatyti okupuotos Lietuvos pagrindinio spaudos pavyzdžiai ir paskutinių dienų lietuvių kalinių paveiksiai.

Lietuviškos sutuoktuvės

Arnoldo Olio ir Danutės Kroktytės sutuoktuvės įvyko Šv. Jur-

gio lietuvių parapijos bažnyčioje. Mišias koncelebravo kun. dr. Juozas Grabys, Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM, ir Tėv. Juozas Vaškas, MIC. Mišių metu giedojo vietos lietuvių Bendruomenės choras ir solistas A. Simanavičius. Vargonais grojo R. Obalis. Sutuoktūvių apeigas atliko jaunojo gimnaitis kun. dr. J. Grabys.

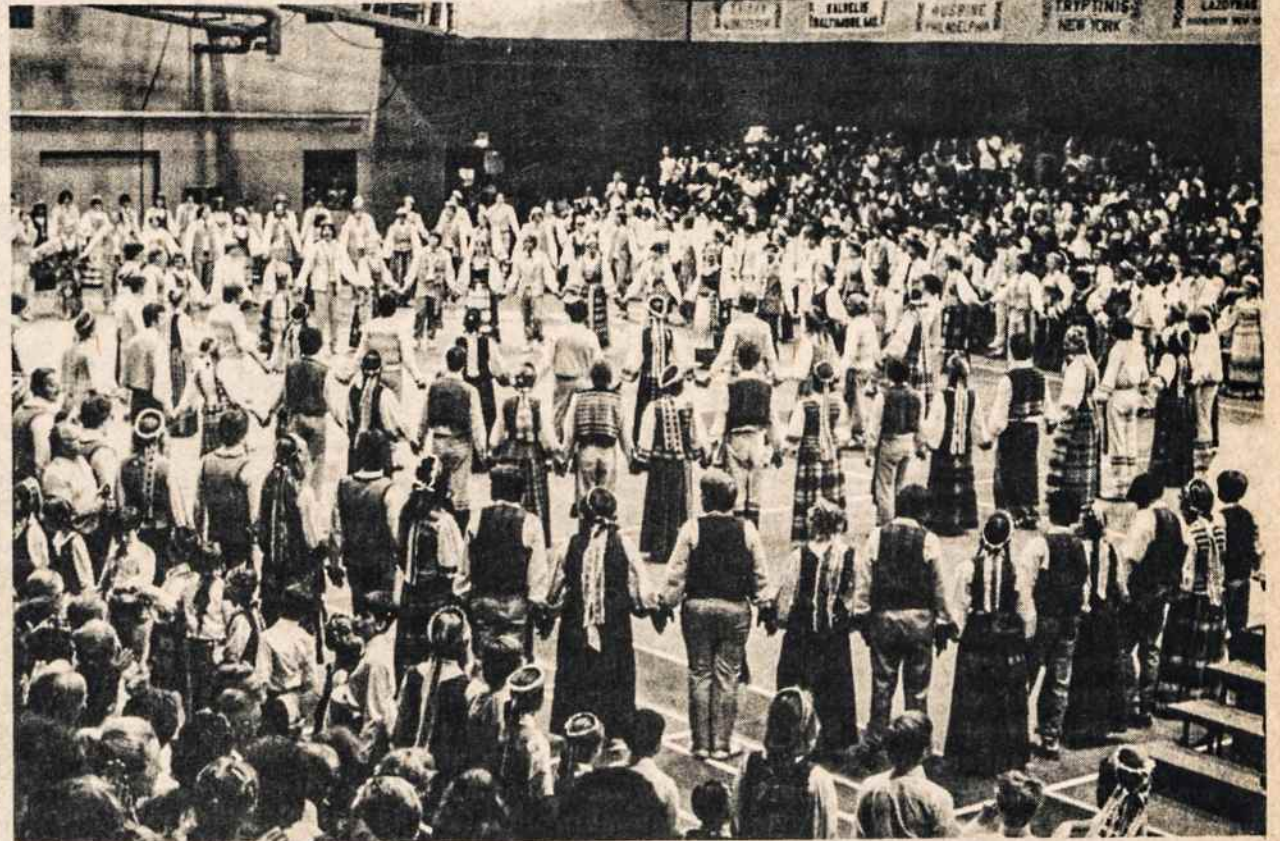
Vestuvinių vaišių metu gražiai pasirodė su keliais lietuviškais šokiais tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Reginienės. Prie šios grupės ilgą laiką priklausė ir jaunieji.

ALK Susivienijimo seimas

Amerikos Lietuvių Katalikų Susivienijimo seimas įvyks liepos 12-14 Rochester, 52-57 W. Henrietta Rd., Marriott viešbuty.

Liepos 12, sekmadienį, 4:30 val. popiet Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje delegatam ir svečiam mišias aukoš prel. Jonas Balkūnas, P.A. Mišių metu giedos B. Čypienė, vargonais gros R. Obalis. Tuo po mišių parapijos salėj delegatų ir svečių susipažinimo vaišės.

Liepos 13, pirmadienį, 9 val. ryto posėdžiai prasidės Marriott viešbuty. Liepos 14 antra-

Puošnus lietuviškas jaunimas rytinio pakraščio tautinių šokių šventėj, Hartforde. Nuotr. M. Banevičius

Sveikinimai pabaltiečiams

Bostono centre birželio 14 lietuvi, latviai ir estai rengė jungtinį birželio išvežimų minėjimą "The Baltic Holocaust". Apie tai buvo rašyta pereiname Darbininko numery.

Demonstracijų proga gauti sveikinimai iš JAV prezidento R. Reagan, Bostono arkivyskupijos valdytojo kardinolo H. Madeiros ir Massachusetts gubernatoriaus E. J. King.

Čia spausdiname ištisą prezidento ir kardinolo sveikinimo tekstą:

It is a great honor for me to extend my greetings and sympathy to the Estonian, Latvian and Lithuanian Americans of greater Boston on the occasion of the 40th anniversary of the Baltic Holocaust.

The immigrants of the United States from shores of the Baltic Sea have made great contributions to the growth, strength and stability of our American society.

I urge you to preserve the rich culture and traditions of your forefathers and continue to maintain your great commitment to freedom. You have my best wishes for a fruitful commemoration ceremony and for every success in the future.

Sincerely,

Ronald Reagan

Dear Mr. Lamberts: I am writing to acknowledge your letter of May 18, 1981 in which you request prayers for our brothers in the Lord who are suffering in Soviet occupied and oppressed Baltic States.

I have forwarded your request to the Boston PILOT and to our Chancery Office in order that

dienį, 5 valandą popiet tame pat viešbuty seimo užbaigtųjų katekizai ir vaišės. Vaišių metu dainuos vietos lietuvių dainuojanti grupė "Sutartinė", diriguojama Jono Adomaičio. Deklamuos Izb. Žmuidzinienė. —sb.

this request for prayers might be given its appropriate distribution for the faithful.

With every good wish and prayerful remembrance, I am Devotedly yours in Our Lord, Humberto Cardinal Medeiros

T. A. Žičkus — hidrogeologas

Tomas Arūnas Žičkus 1969 Bostono universitete gavo bakalauro laipsnį iš geologijos. Nuo tų metų sausio mėn. iki 1972 dirbo kaip research hydrologist federalinei valdžiai National Oceanic and Atmospheric Administration Washington. 1972 buvo perkeltas į Sacramento, Calif., kaip hidrologas į Federal-State Joint River Forecast centrą. 1974 buvo perkeltas į Raleigh, North Carolina, kaip hidrologas North Carolina ir Virginijai. Ten dirbdamas, jis įstojo į North Carolina valstybinę universitetą, kurį baigė 1980, gaudamas Master of Science laipsnį iš Hydrogeology and Water Resources Engineering. Jo tezę magistro laipsniui buvo: LANDSAT imagery as a tool on locating high yield wells in a crystalline rock area of the west-central Piedmont of North Carolina. Nuo 1980 pavasario perkeltas į Phoenix, Arizona, kaip Project Manager and senior hydrologist in the Federal-State joint River and Flood Warning.

Tomas Žičkus užaugo Bostone. Baigė Šv. Petro lietuvių parapijos pradžios mokyklą, English aukštesniąją mokyklą, Bostono universitetą. Priklausė prie ateitininkų, skautų, neo-lituanų. Yra vedęs, augina sūnų ir dukrą. Šalia įtempto specialybės darbo randa laiko ir tolimesnėm studijom.

Atsiprašom už klaidą

Danguolė Julija Špakevičiūtė baigė Harvardo universitetė ekonomijos, o ne chemijos mokslus, kaip buvo rašyta. Atsiprašom.

BOSTONO VYRŲ SEKSTETAS

LFB STOVYKLOJE

Lietuvių Fronto Bičiulių sukaktuvinė 25-ji Studijų ir poilsio savaitė rengiama liepos 11-18 Kennebunkporte, Maine, lietuvių pranciškonų vasarvietėje.

Be plačios studijinės programos, meno parodos, filmų ir skaidrių iš buvusių stovyklų vakaro, stovykla bus užbaigta koncertu, kurio programą atliks Bostono vyrų sekstetas, vadovaujamas komp. Juliaus Gaidelio, ir sol. Marytė Bizinkauskaitė.

Sekstete dainuoja: bosai — Vytautas Eikinas (jis ir seksteto pirmininkas) ir Pranas Štarus, baritonai — Ričardas Lizdenis ir Bronius Banaitis ir tenorai — Helmutas ir Norbertas Lingertaičiai.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Minkų vedamos radijo valandėlis gegužinė-piknikas įvyks rugpjūčio 9 Romuvos parke, Brocktone.

Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks spalio 4 So. Bostono Lietuvių Piliėčių D-jos salėj.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Mirus

DR. STASIUI PETRAUSKUI,

reiškiam gilią užuojautą jo žmonai, dukrai ir sūnams.

N.Y. Lietuvių Gydytojų Draugija

A.A.

BROLIUI STASIUI PETRAUSKUI

mirus, giliai užjaučiame žmoną Juliją Rajauskaitę Petrauskienę, dukrą Laimą, sūnus Romą ir Gintą, jų šeimas ir artimuosius.

Korpl. Fraternitas Lituanica
New Yorko skyrius

DAYTONA BEACH IR APYLINKĖS

(Ormond Beach, Holly Hill, Port Orange, Daytona Beach Shores, Ponce Inlet, Flagler, Palm Coast, New Smyrna Beach)

SIGITA (SKIRGAILAITĖ) RAMANAUSKIENĖ, anksčiau gyvenusi Toronte ir Hartford, Conn., praneša, kad dirba

DAYTONA BEACH DIDŽIAUSIOJ NEKILNOJAMO TURTO AGENTŪROJ — ADAMS, CAMERON, & CO., REALTY WORLD

ir mielai lietuviškai patarnaus.

Namų tel. (904) 761-4879. Norintieji informacijos, siųskite šią atkarpą:

S. Ramanauskas, Adams, Cameron, & Co., Realtors
3929 Nova Rd., Port Orange, FLA 32019

Prašau nemokamai prisųsti informaciją apie:

Namus Condominiums

Sklypus Biznius

Daytona Beach (žemėlapis ir t.t.)

"Amber Holidays"

1981 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
IŠ BOSTONO/NEW YORKO
Maskva/Vilnius:

liepos 20	— \$1112.00
rugpjūčio 3	— 1112.00
rugpjūčio 19	— \$1382.00 (su Ryga)
rugsėjo 3	— 1148.00
rugsėjo 17	— 1059.00
rugsėjo 24	— \$1059.00
spalio 8	— \$1019.00
gruodžio 26	— \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS ir KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127,
TEL. 617 — 268-8764

Įstaiga vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

Norintiem atskiviesti gimines atostogom — sutvarkome dokumentus.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Pavergtų Tautų Savaitė šiemet bus liepos 12-19. Specialias proklamacijas išleido JAV prezidentas Ronald Reagan, gubernatorius Hugh Carey ir burmitras Edward Koch. New Yorke iškilmes organizuoja jungtinis komitetas, kuriame dalyvauja: American Friends of Antisovietik Bloc of Nations Inc. (Peter C. Wytenus — prezident), Americans to Free Captive Nations Inc., (Valentyna Kalnyk — prezident), National Confederation of American Ethnic Group Inc. (Edward S. Yambrosic — prezident), Chinese Consolidation Benevolent Assn. (Ping Kee Chan — prezident).

Liepos 12, sekmadienį, 11:30 val. ryto ekumeninės pamaldos vyks prie Laisvės Statulos New Yorke. Po to valdžios ir organizacijų atstovų kalbos ir kultūrinė programa. Liepos 19, sekmadienį, 9:30 val. ryto renkamas 51 St. ir 5th Avenue. Po to žygiuojama penktąją Avenue iki Central Parko, kur Central Mall — Band Shell — bus specialioji patriotinė ir kultūrinė programa. Visi lietuviai kviečiami gausiai prie šių demonstracijų prisidėti.

Lietuvių diena Kennebunkporte, Maine, pranciškonų vienuolyno sodyboje bus liepos 12, sekmadienį. Bus paminėta pranciškonų 40 metų veiklos sukaktis Amerikoje. Iškilmingos pamaldos bus 11:30. Mišių metu giedos Brocktono Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras, vadovaujamas kompozitoriaus Juliaus Gaidelio. Meninė programa bus 4 val. prie didžiojo vasarnamio aikštėje. Tautinius šokius šoks Bostono tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Ona Ivaškienė ir jos sūnus Gediminas Ivaška. Giedos ir Brocktono lietuvių parapijos choras, vadovaujamas komp. J. Gaidelio.

Dr. Marytė ir Aleksandras Žemaičiai, liūdnai netekę bičiulio dr. Stasio Petrausko ir išreikšdami nuoširdžią užuojautą dukrai ir žmonai, pasiuntė 50 dol. lietuviams pranciškonam mišiom už a.a. Stasį Petrauską.

EKSKURSIJA Į KENNEBUNKPORTĄ
 Tradicinė ekskursija autobusu pas Tėvus pranciškonus Kennebunkport, Maine, rengiama Darbo dienos savaitgalį. Autobusas iš Kultūros Židinio kiemo išvyks rugsėjo 5, šeštadienį, 8 val. ryto. Pakeliui sustojama prie Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven. Į New Yorką grįžtama rugsėjo 7 vakare. Kelionė, nakvynės ir valgis 5 kartus — asmeniui 95 dol. Kelionės reikalais skambinti Marytei Šalinskienei 296-2244 arba Tėvui Petrui 827-1351. Anksčiau užsiregistravę pasirenka vietas autobuse.

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putname, Conn., liepos 26. Autobusas išeina sekmadienį 6:30 v. ryto iš Kultūros Židinio kiemo, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Septintą valandą sustoja ties Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Kelionė asmeniui 17 dol., įskaitant ir jėgimą į pikniką. Registruotis Darbininko administracijoje — tel. 827-1351 arba pas M. Šalinskienę — tel. 296-2244.

MONEY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

A. a. Dr. Stasio Petrausko atminimui Janina ir Pranas Bagdai skiria 50 dol. auką Kultūros Židiniui.

Lietuvių Dienų gegužės mėnesio numeris paskirtas Aleksandrui Vakseliui. Viršelyje įdėta jo nuotrauka, pačiame numeryje — jo gyvenimo aprašymas, pailiustruotas eile nuotraukų.

Skautų Sąjungos korespondencinis suvažiavimas vyksta dabar. Kas turi teisę balsuoti, turi užsiregistruoti iki liepos 12. Kas nėra gavęs registracijos lapų, turi kreiptis į vietos vadovus.

Vitas Gerulaitis, Jr., dalyvauja garsiaame teniso turnyre Wimbledon, prie Londono, Anglijoje. Birželio 27, šeštadienį, jis žaidė prieš švedą Borgą. Rungtynės buvo rodomos per televiziją. Rungtynės buvo labai kietos, ir jas sunkiai laimėjo Borgas. Komentatoriai pabrėžė meistriską jų žaidimą.

Vyrų choras Perkūnas, po koncerto Brooklyn Botanic Garden sode, savo būstinėje Kultūros Židinyje turėjo draugišką pobūvį. Buvo Jono Šileikio išleistuvės, nes jis išvyksta gyventi į Floridą. Prisiminti Petrių ir Povilų vardadieniai, kitų gimtadieniai. Choras tuo ir baigė šį sezoną ir pradeda vasaros atostogas. Po atostogų reorganizacijos bus tik rugsėjo pradžioje. Apie tai bus pranešta spaudoje.

Antano Maceikos vardo Kultūros Židinio biblioteka per visą vasarą bus uždaryta.

Apreiškimo parapijos choras iš Brooklyno, vadovaujamas muz. Viktoro Ralio, rugpiūčio 30 su lietuviškom giesmėm ir dainom pasirodys Auriesville, N.Y., kai ten suvažiuos masės lietuvių į bendrai rengiamą Lietuvių dieną. Šalia choro pasirodys ir kvartetas, susidedas iš Rasos Bobelytės, Birutės Malinauskienės, Viktoro Ralio ir Petro Tutino. Choras ir kvartetas uoliai dirba, kad galėtų išsilaikyti tinkamai pasirodyti.

Liet. Atgimimo Sąjungos New Yorko skyriaus narių susirinkimas buvo birželio 6. Aptarti einais reikalais, išrinkta nauja valdyba: pirmininkas Liudas Tamošaitis, Juozas Zaruskas — izdininkas, Petras Matekūnas — sekretorius.

Pennsylvanijos Lietuvių diena šiemet vyks rugpiūčio 16 Lakewood Parke, Barnesville, Pa. Lietuvių dieną organizuoja Lietuvos vyčių 144 kuopa. Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspetho Lietuvių Piliiečių klubo. Kelionės kaina 10 dol. Dėl rezervacijų skambinti: J. Adomėnas 497-5212, A. Dauzickas 398-3158, Piliiečių klubas HA 9-9866.

Pavergtų Tautų savaitė šiemet švenčiama liepos 12-19. Liepos 12, sekmadienį, prie Laisvės statulos New Yorke 11:30 val. dienos vyks ekumeninės pamaldos, atitinkamos kalbos ir meninė programa. Liepos 19, sekmadienį, 9:30 val. ryto renkamas prie 51 St. ir Fifth Avenue. Po parodo programa vyks Centriname Parke, panaudojant Band Shell tribūną.

Moteris, turinti vasarvietę Catskill kalnuose, prie Monticello ir Ellenville, mielai priimtų kitą moterį kartu atostogauti per vasarą. Skambinti 201 998-5286.

Priglausiu senesnio amžiaus asmenį savo namuose Woodhaven, N.Y., prie parko. Dėl sąlygų susitarsime. Skambinti 212 847-7306.

Į Laisvę žurnalo naujas numeris šią savaitę spausdinamas pranciškonų spaustuvėje Brooklyn. Numerį redagavo naujas redaktorius Vacys Rociūnas, gyvenęs Independence, Ohio.

Putname seserų sodyboje metinis piknikas — gegužinė bus liepos 26. Kaip paprastai, iš New Yorko vyksta daug žmonių. Organizuojamas ir autobusas. Organizuoja Darbininko administracija.

Keliaudami atostogom, nepamirškite pasiimti lietuviškų knygų paskaityti. Jei reikia kam nuvežti dovanų, dovanokime taip pat lietuviškas knygas.

Aktorius humoristas Vitalis Žukauskas, pakviestas Didžiosios Britanijos Lietuvių Katalikų Bendrijos, mėnesį laiko svečiavosi Anglijoje ir atliko apie dešimtį "vieno žmogaus teatro" spektaklių. Į New Yorką grįžta liepos 7. Telefoniniuose pašnekesiuose iš Glasgow ir iš Londono pastebėjo, kad Anglijoje šiuo metu dar gana vėsu.

Perkūnas, New Yorko vyrų choras, vadovaujamas muz. Viktoro Ralio, birželio 28, sekmadienį, 3 val. popiet sėkmingai pasirodė Brooklyn Botanic Garden sode, atidarydamas "Music by the Hill-and-Pond" koncertų seriją. Choras, vadovaujamas savo uolau dirigento, padainavo eilę lietuviškų dainų ir ištraukų iš operų. Amerikiečių publikai lietuviškos dainos buvo maloni staigmena ir chorisai buvo šiltai sutikti ir įvertinti. Šiuos koncertus dalinai globoja Exxon korporacija.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Juozas Brazaitis, Raštai, II tomas. Nuo Maironio iki Brazdžionio. 15 dol. (Dar gaunamas ir J. Brazaičio Raštų I tomas. 15 dol.)

Tomas Venclova, Lietuva pasaulyje. Publicistika. 10 dol.

Leonardas Kerulis, Išvežtųjų lietuvių sąrašas. Didelio formato, įrišta kietais viršeliais. 25 dol.

Marija Aukštaitė, Ant marių krašto. Romanas. 10 dol.

Persiųntimui pridėdama 1 dol. už kiekvieną knygą. Šios bei kitos lietuviškos knygos, plokštelės ir suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

APIE DAIL. ARYVDĄ ALGMINĄ

Netikėtai į rankas pateko American Artist 1980 metų rugpiūčio mėn. numeris. Ten plačiai aprašytas lietuvis dail. Arvydas Algminas, įdėtos dvi spalvotos reprodukcijos, dvi nespaltotos. Rašoma, kad jis lietuvis, gimęs Klaipėdoje 1933 metais, prisimenama visa Lietuvos situacija, kaip jam teko tu tėvais pasitraukti į Vokietiją, gyveno Ingolstadt. Atvyko į Ameriką ir čia pasidarė dailininku. Gyvena Cicero III. Jo tapyba yra mistinė, iilna fantazijos.

PASIKEITIMAI MUZIKŲ VARGONININKŲ SĄJUNGOJE

Vargonininkų-Muzikų Sąjungos centro valdyba buvo sudaryta New Yorke ir jai pirmininkavo muzikas Vytautas Kerbelis. Dabar čia rytiniame pakraštyje sąjunga sunyko, sunyko ir pati valdyba. Pagal sąjungos statutą, dabar pirmininko pareigas perėmė buvęs sąjungos vicepirmininkas Antanas Giedraitis, gyvenęs Chicagoje. Jis ten sušauks sąjungos seimą. Vicepirmininku pasiliko Vytautas Kerbelis, drauge jis bus ir sąjungos rytinio pakraščio pirmininkas.

ATITAISYMAS

Tik išėjusiam "Bendrašarby" praleista trijų mūsų vienuolijos garbės fundatorių, aukojusių po 1000 dol. naujo vienuolyno statybai, pavardės: iš Hartfordo C. Shimkus ir A.J. Vitkai, o iš Woodhaveno — J. ir A. Pūpučiai. Jūsų vardai bus patalpinti naujo vienuolyno garbės lentoje. Atsiprašome ir dar kartą nuoširdžiai dėkojame už didelę paramą naujo vienuolyno statybai.

Nek. Pr. Marijos Seserys

New Yorko Maironio lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimo programoj pasirodo mokyklos orkestrėlis. Kairėj jo vadovė N. Ulėnienė. Nuotr. P. Bivainio

RETAS LIETUVOS KARYS

(atkelta iš 7 psl.)

Šarūniui teko patruliuoti ant plento Seinai-Beržininkas. Sužinojo, kad Pociūnuose telkiasi lenkų raiteliai. Vyko jų išblaškymas, atidarydamas "Music by the Hill-and-Pond" koncertų seriją. Choras, vadovaujamas savo uolau dirigento, padainavo eilę lietuviškų dainų ir ištraukų iš operų. Amerikiečių publikai lietuviškos dainos buvo maloni staigmena ir chorisai buvo šiltai sutikti ir įvertinti. Šiuos koncertus dalinai globoja Exxon korporacija.

Leškomas bendrakeleivis į berniukų stovyklą Neringoje, kad būtų sutauptytas važiavimas. Vieni nuveža, kiti parveža. Skambinti — 212 441-2304.

Šiame fronte lietuviams pražūtingos kautynės vyko rugsėjo 22. Didelės lenkų kavalerijos, pėstininkų, artilerijos pajėgos puolė lietuvius, apsupo, į nelaisvę paimė 2-ą ir 8-ą pulką. Iš apsupimo, prisidiegiant galinga šarvuotųjų ugnimi, išgelbėti 5 pulkas, 7 artilerijos baterija ir kelios kuopos iš antro ir aštunto pulko. Šarūnas dengė 5-tą pėstininkų pulką ir traukėsi paskutinis.

Operacijos tęsėsi 4 savaites. Šarvuotieji nebuvo nei sugadinti, jų įgulos nebuvo sužeistos. Lapkričio 13 jie grįžo į Kauną.

Apdovanoti Vyčio kryžium Už drąsą ir pasiaukojimą šiose kautynėse šarvuotųjų būrių kariai buvo apdovanoti Vyčio kryžiumi. Su kryžiumi gavo ir žemės ir teisę vaikus nemokamai leisti į mokyklą. Ta teise

J. Juozapavičius vėliau ir pasinaudojo.

Jau civilinis tarnautojas Pasibaigus laisvės karam, J. Juozapavičius grįžo į civilinį gyvenimą Kaune. Bet 1927 rugsėjo 16 buvo pertvarkyta šarvuotųjų rinktinė, įvesti trys civiliai etatai. Jo buvę viešinkai prisiminė savo pareigą šoferį ir jį pakvietė. Jis kaip vyr. mechanikas išstarnavo visą laiką, kol sovietinė okupacija likvidavo Lietuvos kariuomenę.

Antrasis pasaulinis karas išbloškė iš gimtojo Kauno į Vokietiją. Iš ten nukeliavo į Angliją, o prieš keliolika metų atvyko į Ameriką.

Dabar J. Juozapavičius gyvena Woodhaven. Kasdien eina su šuniuku pasivaikščioti. Niekas nekreipia dėmesio, kas čia eina. O eina gyva Lietuvos laisvės kovų istorija. (p.j.)

KENNEBUNKPORT PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖS 1981 M. SEZONO KULTŪRINĖ PROGRAMA

Liepos 3 — Vasarvietės atidarymas.

Liepos 11-18 — Fronto Bičiulių studijų savaitė. Speciali programa.

Liepos 12 — Lietuvių Diena. Lietuvių pranciškonų 40 metų šiame krašte sukaktis. Iškilmingos mišios. Brocktono parapijos choro koncertas. Onos Ivaškienės ir Gedimino Ivaškos vadovaujamos grupės tautiniai šokiai.

Liepos 19 — Sol. Elenos Blandytės koncertas.

Liepos 22 — Dramos artistės Lucijos Tvirbutienės ir aktorės M. Gineitienės vaidinimas. Liepos 26 — Op. sol. Daivos Mongirdaitės koncertas. Liepos 28 — Literatūros vakaras.

Rugpiūčio 2 — Sol. B. Povilavičiaus koncertas, akomp. muz. Jeronimas Kačinskas.

Rugpiūčio 6 — Vasarvietės choro koncertas, vadovauja muz. Izid. Vasyliūnas.

Rugpiūčio 9 — Sol. A. Keb-

lio koncertas.

Rugpiūčio 15-22 — Ateitininkų Sendraugių savaitė.

Rugpiūčio 15 — Izidorius Vasyliūno smuiko koncertas, akomp. dr. V. Vasyliūnas.

Rugpiūčio 18 — Literatūros vakaras.

Rugpiūčio 21 — Op. sol. Ginos Čapkauskienės koncertas.

Rugpiūčio 22 — Dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas.

Rugsėjo 5-7 — Šaulių stovykla. Speciali programa.

Rugsėjo 7 — Vasarvietės uždarymas.

Kiti renginiai bus skelbiami sezono metu. Vasarvietės patalpose bus išskabinti lietuvių dailininkų kūriniai.

VIENOJ DVASIOJ SU BROLIAIS LIETUVOJ —

MALDININKŲ KELIONĖ UŽ KENČIANČIĄ LIETUVĄ

Shrine of the North American Martyrs, Auriesville NY
 Exit No. 27, New York State Thruway

SEKMADIENĮ — RUGPIŪČIO 30 d. 1981

Autobusai išvyks 8:30 val. ryto nuo Shalins Funeral Home, o 9 val. ryto iš Kultūros Židinio kiemo

Pietus galima pasiimti arba nusipirkti vietoje.

2 val. — KRYŽIAUS KELIAI

4 val. — KONCELEBRUOTAS MIŠIAS atnašaus J. E. Vysk. N. Eiko

Giedos APREIŠKIMO PARAPIJOS CHORAS
 Kalbės kun. MICHAEL BOURDEAUX iš Anglijos

Dėl informacijų ir autobuso bilietų kreiptis:

Marytė Shalins
 84-02 Jamaica Avenue
 Woodhaven NY 11421
 Tel. 212 296-2244

arba

Tėv. Petras Baniūnas OFM
 341 Highland Blvd.
 Brooklyn NY 11207
 Tel. 212 827-1351